

Zrelostni izpit

Šolsko leto 2025/2026

ZAKLJUČNI DOKUMENT RAZREDNEGA SVETA

5. RAZREDA ZNANSTVENEGA LICEJA

Poročilo je razredni svet v ožji sestavi soglasno odobril na seji dne 11.5.2026 v

skladu z min. uredbo. št. 54 z dne 26. marca 2026

Ravnatelj
Peter Černic

Objavljeno dne
15. 5. 2026

Vsebina

Vsebina	2
1. SPLOŠNI OKVIR	4
1.1 Kratak splošni okvir	4
1.2 Predstavitev šole	4
2. PODATKI O KURIKULU	4
2.1 Profil kompetenc, pridobljenih ob koncu petletnega šolanja	4
2.2 Tedenski urnik	5
3. OPIS RAZREDA	5
3.1 Sestava razrednega sveta	5
3.2 Didaktična kontinuiteta profesorice/profesorjev	6
3.3 Sestava razreda in potek šolanja	7
4. PODATKI O STRATEGIJAH IN METODAH INKLUZIJE	7
5. SPLOŠNI PODATKI O DIDAKTIČNI DEJAVNOSTI	7
5.1 Didaktične metodologije in strategije	7
5.2 Dejavnosti v sklopu Učnih poti za pridobivanje prečnih kompetenc in usmerjanje	7
5.3 Učna okolja: orodja – sredstva – kraji (lokacije) – časi vzgojno-izobraževalnih dejavnosti	10
6. DEJAVNOSTI IN PROJEKTI	10
6.1 Podporne dejavnosti in dejavnosti za krepitev vzgojno-izobraževalnega procesa	11
6.2 Dejavnosti in projekti, povezani z državljsko vzgojo in ustavo ter z dobrim počutjem	12
6.3 Druge dejavnosti za obogatitev vzgojno-izobraževalne ponudbe	13
6.4 Medpredmetne dejavnosti	13
6.5 Izvenkurikularne pobude in izkušnje (poleg dejavnosti, povezanih z izmenjavo šola-delo)	13
7. PREDSTAVITEV DEJAVNOSTI PRI POSAMEZNIH PREDMETIH	14
7.1 Informacije o posameznih predmetih (kompetence – vsebine – doseženi cilji)	14
VEROUK	14
FILOZOFIJA	15
ŠPORTNA VZGOJA	15
SLOVENŠČINA	17
ZGODOVINA	19
FIZIKA	21
ANGLEŠČINA	22
NARAVOSLOVJE	25
ITALIJANŠČINA	28
TEHNIČNO RISANJE IN ZGODOVINA UMETNOSTI	32
MATEMATIKA	36
INFORMATIKA	38
DRŽAVLJANSKA VZGOJA	40
8. OCENJEVANJE ZNANJA	41
8.1 Kriteriji ocenjevanja	41

8.2 Kriteriji za dodelitev kredita	41
8.3 Ocenjevalne lestvice kolokvija	41
9. PODPISI PREDMETNIH PROFESORJEV	42

1. SPLOŠNI OKVIR

1.1 Kratek splošni okvir

Državni izobraževalni zavod s slovenskim učnim jezikom S. Gregorčiča nudi dijakom in dijakinjam širšega goriškega območja možnost, da opravijo v Italiji višješolsko šolanje v slovenskem jeziku. Šola vzgaja dijake, ki bodo ob koncu šolanja enakopravno in enakovredno obvladovali kulturno in družbeno specifično narodno mešanega območja kot je širša Goriška.

Na državnem izobraževalnem zavodu s slovenskim učnim jezikom S. Gregorčiča delujejo tri licejske smeri: klasični licej, znanstveni licej z opcijo uporabnih ved in humanistični licej.

1.2 Predstavitev šole

Znanstveni licej omogoča pridobitev kulturne izobrazbe, pri kateri sta humanistična in znanstvena komponenta harmonično zlit. Dijakom nudi sredstva za učinkovito soočanje z zahtevami spreminjajoče se družbe, da bodo lahko kos njenim izzivom tako s poklicnega kot kulturnega vidika. Obenem nudi možnost pridobivanja kritičnega in samostojnega mišljenja, ki je vsekakor potrebno za plodno vključevanje v čedalje bolj kompleksno in tehnološko obarvano družbo.

Nenehno prepletanje teoretičnega in laboratorijskega pristopa daje pouku informatike, fizike, kemije, naravoslovja in risanja novo kvaliteto, saj spodbuja dijakove interakcije znotraj delovnih skupin, omogoča izvajanje kritične analize pojavov ter sinteze zaključkov in rezultatov.

Izkustvena metoda ter laboratorijsko in terensko delo se ob kurikularnih programih ustrezno dopolnjujeta z dodatno ponudbo, ki je v skladu s splošnimi smernicami zavoda in prispeva k bogatenju dijakovih kompetenc.

2. PODATKI O KURIKULU

2.1 Profil kompetenc, pridobljenih ob koncu petletnega šolanja

Ob zaključenem petletnem šolanju na znanstvenem liceju dijaki razvijejo vsa področja, ki so značilna za licejsko šolanje. Poleg tega dosežejo tudi sledeče učne smotre, ki so značilni za znanstveni licej (Glej prilogo A Ur. Preds. Rep. št. 89 z dne 15 mar. 2010):

- pridobijo globalen, celosten pristop v izobraževanju, ki temelji na kompleksnosti sveta ter soodvisnosti in sintezi znanj z različnih področij;
- ob hkratnem zagotavljanju uravnotežene splošne izobrazbe si zagotovijo višjo raven pouka na matematičnem in znanstveno-tehnološkem področju ter prisvojijo osnove splošno uporabnih znanstvenih vzorcev;
- dosežejo ustrezne ravni znanja, sposobnosti in spretnosti, ki so potrebne za uspešen študij na univerzi in za kasnejši uspeh v poklicu in življenju;
- pridobijo na uravnoteženosti telesnega, spoznavnega, čustvenega, socialnega, moralnega, estetskega in osebnostnega razvoja kot celote;
- poglobljeno spoznajo razvoj naše civilizacije z jezikovnega, književnega, umetniškega, zgodovinskega, političnega, filozofskega in znanstvenega vidika tudi preko neposrednega branja pomembnih avtorjev, del in virov;
- oblikujejo lasten pogled na svet, razvijejo inovativnost ter se seznanijo s sodobnimi tehnologijami.

2.2 Tedenski urnik

Predmet	I. razred	II. razred	III. razred	IV. razred	V. razred
Slovenski jezik in slovstvo	4	4	4	4	4
Italijanski jezik in slovstvo	4	4	4	4	4
Angleški jezik in kultura	3	3	3	3	3
Zgodovina in zemljepis	3	3			
Zgodovina			2	2	2
Filozofija			2	2	2
Matematika	5	4	4	4	4
Informatika	2	2	2	2	2
Fizika	2	2	3	3	3
Naravoslovje	3	4	5	5	5
Risanje in zgodovina umetnosti	2	2	2	2	2
Športna vzgoja	2	2	2	2	2
Verouk/alternativne dejavnosti	1	1	1	1	1
SKUPNO	31	31	34	34	34

3. OPIS RAZREDA

3.1 Sestava razrednega sveta

PRIIMEK IN IME	VLOGA
	Ravnatelj
	Profesorica

	Profesor
	Profesorica
	Profesorica
	Profesor
	Profesorica
	Profesor
	Profesor
	Profesorica
	Profesor
	Profesor
	Profesor

3.2 Didaktična kontinuiteta profesorice/profesorjev

Predmet	3. RAZRED	4. RAZRED	5. RAZRED
Verouk			
Slovenski jezik in slovstvo			
Italijanski jezik in slovstvo			
Angleški jezik in kultura			
Zgodovina			
Filozofija			
Matematika			
Informatika			
Fizika			
Naravoslovje			
Risanje in zgodovina umetnosti			
Športna vzgoja			
Državlјanska vzgoja			

3.3 Sestava razreda in potek šolanja

Razredno skupnost v zaključnem letniku sestavlja šest dijakov (dve dekleti in štirje fantje). Večina dijakov prihaja iz lokalnega goriškega okolja in bližnjih občin, čezmejno naravo šole in vpetost v širši prostor pa potrjuje dijak, ki se v šolo vsakodnevno vozi iz Črnič (Slovenija). Ta geografska raznolikost bogati socialno dinamiko razreda in prispeva k širšemu kulturnemu obzorju skupine.

Pot razredne skupnosti se je začela v prvem letniku s sedmimi vpisanimi dijaki. Po prvem polletju se je ena dijakinja prepisala na klasični licej, od takrat pa je sestava razreda ostala nespremenjena. Razred zaznamuje izrazita osebna heterogenost, kar je v začetnem obdobju vplivalo na počasnejše oblikovanje skupne identitete. Dijaki so družbeno angažirani in aktivni tudi izven šolskih klopi, kjer sodelujejo na športnem, kulturnem in društvenem področju.

Učni proces je bil usmerjen v krepitev predmetnih znanj ter razvoj kompetenc, samostojnosti in kritične presoje. V petletnem izobraževalnem obdobju so dijaki večinoma redno sodelovali pri pouku in postopoma nadgrajevali svoje znanje. Odnos do dela je bil v splošnem primeren, čeprav so bila pri nekaterih posameznikih opazna občasna nihanja v motivaciji in delovni kontinuiteti, kar je vplivalo na neenakomeren razvoj učnih navad znotraj skupine. Razvoj znanj in zmožnosti se med dijaki razlikuje, saj so njihovi interesi in stopnja zavzetosti za posamezna področja precej specifični. Kljub tem razlikam je večina dijakov dosegla primerno stopnjo zrelosti in odgovornosti, ki je potrebna za zaključek višješolskega cikla. Ob koncu šolanja dijaki izkazujejo precej jasno oblikovane načrte glede svoje nadaljnje izobraževalne poti.

4. PODATKI O STRATEGIJAH IN METODAH INKLUZIJE

Šola skrbi za celostno vključitev dijakov s posebnimi vzgojnimi potrebami v šolsko skupnost. Vzgojni sistem spodbuja dijakovo doživetje v skladu z njegovimi sposobnostmi in osebnimi izbirami, ter zagotavlja vsakomur enake pogoje in možnosti, da doseže visoko kulturno stopnjo razvoja. V skupini ni bilo dijakov z uradno opredeljenimi primanjkljaji, ki bi zahtevali izvajanje specifičnih učnih pomoči ali prilagoditev šolskega dela.

5. SPLOŠNI PODATKI O DIDAKTIČNI DEJAVNOSTI

5.1 Didaktične metodologije in strategije

Didaktične metodologije so zaobjete v osebnih letnih učnih načrtih, ki jih predmetni profesorji sestavijo na začetku vsakega šolskega leta na osnovi smernic, ki jih določajo uradni učni načrti, profesorski zbor in didaktične potrebe posameznih razredov.

5.2 Dejavnosti v sklopu šolskega usmerjanja za delo (bivše Učne poti za pridobivanje prečnih kompetenc in usmerjanje)

Izkušnje v okviru šolskega usmerjanja za delo (nekdanje Učne poti za prečne kompetence in usmerjanje), ki so se jih dijaki udeležili v drugem bieniju in zadnjem letniku, so potekale na podlagi smernic, ki jih je sprejel profesorski zbor in so zabeležene v triletnem Vip-u, izhajajo pa iz priporočil evropskega parlamenta z dne 18.12.2006 in so bile zasnovane v skladu z odstavki 33- 39, 1. člena,

zakona 107/2015 in Min. dopisa 936 z dne 15. septembra 2015 ter popravkov, ki izhajajo iz zakona št. 145 iz dne 30. decembra 2018. Znotraj tega okvira je razredni svet za vsako leto predvidel osrednje dejavnosti, glavne cilje in kompetence, ki naj bi jih dijaki dosegli. Izkušnje so se držale sledeče vsebinske porazdelitve:

Prvi razred drugega bienija: Približati se svetu dela

Cilji

Nuditi dijakom možnost razvijanja transverzalnih kompetenc in spretnosti, ki so potrebne za vstop v delovno okolje. Omogočiti stik z izvenšolskimi konteksti, formalnimi in neformalnimi oblikami učenja in preizkušanja samega sebe pred javnostjo.

Kompetence

V ospredju so bile predvsem sledeče kompetence:

- Učiti se učiti
- Sporočanje v maternem jeziku
- Sporočanje v tujem jeziku
- Digitalne kompetence
- Tehnično poklicne kompetence
- Socialne in državljske kompetence

Dejavnosti

Dijaki so se vsekakor udeležili sledečih izkušenj (navedeno je maksimalno število ur trajanja dejavnosti).

DEJAVNOST	Število ur
Tečaj varnosti	8
Usmerjanje (COR)	3
Ekonomsko opismenjevanje / finančna vzgoja	7

Drugi razred drugega bienija: Živeti in delovati na teritoriju

Cilji

Omogočiti dijakom delovno izkušnjo in razvijanje kompetenc vezanih na organizacijo dela in na timsko delo. Spodbujati vključevanje v delovno okolje, raziskovalne dejavnosti, predelavo in posredovanje informacij.

Kompetence

V ospredju so bile predvsem sledeče kompetence:

- Učiti se učiti
- Sporočanje v maternem jeziku
- Sporočanje v tujem jeziku
- Digitalne kompetence
- Organizacijske kompetence
- Kompetence vezane na timsko delo in sposobnost prilagajanja različnim delovnim okoljem

Dejavnosti

Dijaki so se vsekakor udeležili sledečih izkušenj (navedeno je maksimalno število ur trajanja dejavnosti).

DEJAVNOST	Število ur
Stož na Univerzi v Novi Gorici	25

Zadnji letnik: Vstopiti v svet

Cilji

Omogočati zavestno izbiro univerzitetnega študija na podlagi izkušenj v okviru usmerjanja in formativnih izkušenj v delovnem okolju.

Kompetence

V ospredju so bile predvsem sledeče kompetence:

- Samoiniciativnost in podjetnost
- Organizacijske kompetence
- Kompetence vezane na timsko delo in sposobnost prilagajanja različnim delovnim okoljem

Dejavnosti

Dijaki so se udeležili sledečih izkušenj:

DEJAVNOSTI NAMENJENE RAZREDNI SKUPNOSTI
<p>V okviru usmerjanja na nadaljnje študijske poti in v svet dela je šola nudila sledeče dejavnosti:</p> <ul style="list-style-type: none">● udeležba na sejmu usmerjanja Punto d'incontro Pordenone● sejem usmerjanja s podjetji in organizacijami »Salone delle professioni« v Trstu.● Srečanje s KZŠ (Klubom zamejskih študentov) v Trstu glede možnosti izobraževanja v Republiki Sloveniji● možnost individualnih pogovorov s psihologinjo COR - Centro orientamento regionale FVG (med marcem in junijem)● individualna srečanja s tutorjem za posodobitev spletnega portfolija na platformi Unica.● ogled reaktorja TRIGA

DEJAVNOSTI NAMENJENE POSAMEZNIKOM (drugi bienij in zadnji letnik)

Poleg navedenih dejavnosti, ki so bile namenjene celotni razredni skupnosti, so se v teku drugega bienija in v zadnjem letniku posamezni dijaki udeležili še sledečih izkušenj:

- filmska vzgoja
- razna predavanja (priprava na bodočnost, slovenščina nekoliko drugače, mestieri della scena)
- sodelovanje z različnimi kulturnimi ali športnimi društvi
- staži na raznih podjetjih
- tečaji na Videmski ali Tržaški univerzi (t. i. Moduli formativi)
- darovanje kostnega mozga (predavanje in fakultativni odvzem brisa)
- Stem delavnica fizike in obisk dveh observatorijev

Na spletni strani, ki jo je ministrstvo predvidelo za dejavnosti Učnih poti za prečne kompetence in usmerjanje (<http://www.alternanza.miur.gov.it/>), so zgoraj navedene izkušnje podrobneje opredeljene in so zabeležene ure, ki so jih posamezni dijaki opravili pri vsaki izkušnji.

5.3 Učna okolja: orodja – sredstva – kraji (lokacije) – časi vzgojno-izobraževalnih dejavnosti

Šola razpolaga z avditorijem, knjižnico, fizikalnico, laboratorijem za biologijo in kemijo, računalniško učilnico, video sobo, risalnico, telovadnico, jezikovnim laboratorijem in učilnicami, opremljenimi z LIM – tablami in namiznim računalnikom, ki je kabelsko povezan v medmrežje. Vse učilnice imajo dostop do brezžičnega omrežja. Okoli šole se razteza veliko dvorišče, v katerem je v prejšnjih letih šola posadila botanični vrt, ki se danes ponaša z več kot 480 rastlinami.

Učni proces se odvija v različnih izvenšolskih situacijah, skladno z letnim učnim načrtovanjem zbora učnega osebja, posameznih razrednih svetov in predmetnih profesorjev. V ta sklop sodijo dejavnosti, ki se odvijajo v bližnjem okolju in ki so del večletnih projektov, kot so npr. obiski gledaliških predstav, kulturnih prireditev, razstav, različnih ustanov, spremljanje družbenega in športnega dogajanja, uporaba razpoložljivih športnih objektov itd.

Pomembni del šolske ponudbe je tudi načrtovanje specifičnih delovnih praks in stažev izven ožjega okolja, enodnevne ekskurzije in večdnevna poučna potovanja.

V zadnjih treh letih je bilo šolsko leto razdeljeno na dve približno enako dolgi ocenjevalni obdobji (september-januar, februar-junij), pouk pa je bil tedensko razporejen na pet dni. V drugem bieniju so dijaki dopolnjevali ure s popoldanskimi delavnicami in aktivnimi sobotami. V sklopu delavnic so na šoli potekale izbirne izvenkurikularne dejavnosti, namenjene zainteresiranim posameznikom. Dijaki so lahko sodelovali pri šahovskem, filmskem, plezalnem, likovnem in fotografskem krožku, pri gledališki delavnici in delavnici grafitarstva. Udeležili so se različnih filmskih in gledaliških predstav ter predstavitev knjig in debatnih večerov. V prvem razredu drugega bienija so bile obvezne štiri aktivne sobote (Spoznavajmo teritorij, Ekološki dan, Dan slovenske kulture, Športni dan), v drugem razredu so pa bile obvezne tri aktivne sobote (otvoritev Epk-ja, delavnice aktivnega državljanstva - DM+). V petem razredu je bila obvezna ena aktivna sobota (Dan slovenske kulture). Poleg tega so dijaki dopolnjevali z izvajanjem treh ur kurikularnega pouka ob sredah popoldne, med katerimi so utrjevali predelano snov preko laboratorijskih dejavnosti in preko reševanja vaj ter utrjevali specifične jezikovne spretnosti.

6. DEJAVNOSTI IN PROJEKTI

V skladu z evropskim referenčnim okvirom ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje ter v duhu prenove didaktike v luči preseganja modelov, ki temeljijo predvsem na prenašanju vsebin, so na šoli delovala naslednja projektna področja:

- spodbujanje odličnosti
- identiteta in teritorij
- aktivno državljanstvo
- dobro počutje
- izmenjava šola delo/doseganje prečnih kompetenc in usmerjanje (šolsko izobraževanje za delo)

Cilj dejavnosti, ki so potekale znotraj teh projektnih področij, je bil nuditi dijakom možnost, da vsestransko rastejo in uravnovešeno razvijajo svojo osebnost, da razvijajo transverzalne kompetence, da spoznajo same sebe, odkrijejo svoje meje in odkrivajo nova obzorja, ki so lahko vodilo pri izbiranju nadaljnjega študija.

6.1 Podporne dejavnosti in dejavnosti za krepitev vzgojno-izobraževalnega procesa

Dijaki so učne vrzeli med letom dopolnjevali s samostojnim učenjem oz. vodenim individualnim delom s pomočjo navodil posameznih predmetnih profesorjev. Za dijake, ki jim je ob zaključku vsakega ocenjevalnega obdobja razredni svet ugotovil učni dolg, je na predlog predmetnega profesorja šola organizirala predmetni podporni pouk.

Za krepitev vzgojno-izobraževalnega procesa pa je profesorski zbor izdelal načrt dejavnosti v sklopu zgoraj omenjenih projektnih dejavnosti. Projekti so bili artikulirani na številnih področjih in so želeli ponuditi dijakom možnost, da stopijo v stik z odličnostjo preko pobud, ki spodbujajo kvalitetni pristop do predmetnega dela, odpirajo dijakom obzorja za gradnjo spoznavanja in samospoznavanja. Projekt je bil tako razčlenjen:

Spodbujanje odličnosti

V okviru prizadevanj za spodbujanje odličnosti so se naši dijaki že drugo leto zapored udeležili mednarodnega festivala znanstvenih raziskav Trieste Next. Udeležba na dogodku, jim je omogočila vpogled v najnovejše tehnološke inovacije in povezovanje z vrhunskimi strokovnjaki. V letošnjem letu so dijaki sledili predavanjem univerzitetnega profesorja Valentina Cosola o trajnostnem razvoju, podnebnih spremembah in biotski raznovrstnosti, ki so prispevala k utrditvi okoljske zavesti dijakov, jih spodbujala k odgovornemu razmišljanju o trajnostnem razvoju in k razvijanju kompetenc za sodelovanje v naravovarstvenih pobudah. Dijaki so se udeležili tudi predavanja univerzitetne profesorice Martine Bergant Marušič o biotehnologijah. Spoznali so tako osnovne metode genskega inženirstva in se seznanili z etičnimi, okoljskimi in družbenimi vidiki biotehnoloških procesov ter z vplivom biotehnologije na prihodnost človeštva.

Vzgoja kulture na teritoriju

Dijaki so spoznali zgodovino in kulturo Gorice in okolja. Med aktivnimi sobotami so se udeležili sprehoda na Vrhu. Poleg tega so se v zadnjih treh letih udeležili enodnevnih poučnih ekskurzij na Cerje, v Ampezzo, Sauris in Volčji Potok. Na dan slovenske kulture so prisostvovali proslavi v Kulturnem domu ter se udeležili kulturnega sprehoda po Gorici, v lanskem šolskem letu so se udeležili otvoritve EPK-ja. Dijaki so v zadnjih dveh šolskih letih spoznali tudi primarne ustanove Slovencev v Italiji ter se udeležili številnih debatnih srečanj, ki so jih krajevne organizacije

organizirale v Gorici in okolici. Dijaki so sodelovali v projektu čezmejnega sodelovanja Interreg, kjer so zasnovali pobudo za razvoj aplikacije, namenjene promociji čezmejnih dogodkov. S svojo inovativno idejo so osvojili odlično drugo mesto, nagrajeni pa so bili z ekskurzijo v Koper in njegovo zaledje."

Literarna tekmovanja

Literarna tekmovanja so spodbujala aktivno sodelovanje dijakov na literarnih tekmovanjih ter vsesplošno ustvarjalnost in so predvidevala:

- tekmovanje za Cankarjevo priznanje
- literarni, likovni in fotografski natečaj Pot do človeka.

Bralna vzgoja in stik s knjigo

Spodbujanje branja in literarnega izražanja je transverzalni vzgojni cilj, kateremu je šola namenila veliko pozornosti tako s spodbujanjem branja v razrednem delu kot tudi s pobudami, ki so dijakom želele približati svet knjige, knjižnice in založb. Dijaki so hodili tudi na predstavitve knjig najrazličnejših avtorjev, simpozijev ipd. Sledili so predavanju univerzitetnih profesorov o dediščini pesnic in pisateljic, ki so zaznamovale 20. stoletje na Goriškem ter predavanju filozofa in pisatelja Mirta Komela.

Prestopimo prag gledališča

Dijaki so v sklopu kurikularne dejavnosti obiskovali gledališke predstave v slovenščini, italijanščini in angleščini, da bi neposredno spoznali gledališko umetnost. Obisk gledališča je potekal v jutranjih in večernih urah.

Okno v svet

Projekt spoznavanja evropske naravne in kulturne dediščine želi omogočiti dijakom stik z evropskim prostorom v okviru organiziranih vodenih dejavnosti, ki so usklajene z učnimi programi. Šola uresničuje ta projekt z organizacijo letnih večdnevnik izletov, ki so zaobjeti v dvoletni (za prvi bienij) in triletni cikel (za drugi bienij in peti letnik), da si lahko dijaki v obdobju petletnega šolanja ogledajo izbrane primere evropske kulturne in naravne dediščine. Leta 2022 so dijaki obiskali Napoli, leta 2023 Torino, leta 2024 Firenze, leta 2025 Rim, v letošnjem šolskem letu pa so bili v Berlinu. Dijaki so se v tekočem šolskem letu udeležili tudi obiska poskusnega reaktorja TRIGA in Narodne galerije. Posamezni dijaki so se udeležili tudi večdnevnega izleta, ki ga za goriške in tržaške višješolce organizira Ministrstvo za šolstvo RS. Posamezni dijaki so se udeležili pobude Memobus, preko katere so spoznali grozote druge svetovne vojne, obiskali Rižarno ter izvedli poučno ekskurzijo v Krakov in taborišče Auschwitz.

Okusimo lepoto

Šola je skrbela za privzganje občutka za lepoto tudi z rednim obiskom razstav in drugih umetniških dogodkov kot so na primer obisk beneške Bienale, Narodne galerije v Ljubljani, kjer je bila tudi začasna razstava slik Toneta Kralja, razstave Zorana Mušiča v Gorici, razstave Andyja Warhola, ateljeja Giorgia Celibertija v Vidmu in razstave "Impressionismo e modernità" v Vidmu.

6.2 Dejavnosti in projekti, povezani z državljsko vzgojo in ustavo ter z dobrim počutjem

Projekt Aktivno državljanstvo, katerega namen je vzbuditi v dijakih zavest, da je aktivna socialna in državljska drža ključnega pomena za zagotavljanje družbene kohezije in vključevanja, predvideva

pobude, ki dijake spodbujajo k aktivni solidarnosti, medsebojnemu spoznavanju, razumevanju kulturne raznolikosti, zagotavljanju človekovih pravic in demokracije.

Cilj sklopa Dobro počutje je graditi prijazno šolsko okolje, ki spodbuja k učenemu uspehu. Pobude so vezane na vzgojo za zdravje, na organizacijo psihološkega counselinga in na športne dejavnosti. Pri vzgoji za zdravje je izdelan tematski načrt srečanj z zunanjimi izvedenci, ki v petih letih seznanijo dijake z načini zdravega prehranjevanja in življenja, z različnimi vrstami odvisnosti, spolno vzgojo, z najstniškim nasiljem, nasiljem nad ženskami (SOS Rosa), s krvodajalstvom in z darovanjem kostnega mozga (ADMO). Dijaki so tudi prišli v stik z najstniškimi problematikami kot je samomor (Pesciolino rosso) ter z drugimi sorodnimi temami. Na športnem področju se posamezni dijaki udeležujejo športnih tekmovanj v okviru šolskega športnega centra, kot so npr. tekmovanja v odbojki, cross, orienteering, nogomet itd. Vse slovenske višje šole pa so do predlanskega leta sodelovale na športnem dnevu v sklopu aktivnih sobot.

Veliko teh ponudb se je v zadnjih šolskih letih odvijalo preko delavnic v popoldanskem času in ob sobotah.

V okviru omenjenih projektov so se na šoli v zadnjem triletju odvijale naslednje dejavnosti:

Aktivna državljanska drža

Dijaki so se med svojim šolanjem udeležili srečanj in delavnic z zunanjimi izvedenci in pričevalci, ki so jim predstavili številne dejavnosti, s katerimi lahko pomagajo sočloveku v stiski, hkrati pa so jih opozorili o nevarnostih in stiskah, v katerih se lahko znajde vsak posameznik. S tem so dijake spodbujali k razmisleku o družbeni odgovornosti posameznika, pa tudi o težavah, v katere lahko vsak zaide. Dijaki so tako spoznali pomen prve pomoči, krvodajalstvo, zdravo in varno spolnost, poslušali so o nasilju nad ženskami in o rakavih obolenjih. Poleg tega so dijaki spoznali tudi teme, vezane na trajnostni razvoj in podnebne spremembe. Poglobili so teme globalnega segrevanja, onesnaženosti in biodiverzitetne krize.

Delavnice aktivnega državljanstva

Projekt spodbuja aktivno sodelovanje posameznikov v družbenem in političnem življenju ter krepi zavest o pravicah, dolžnostih in možnostih vplivanja na odločitve v skupnosti. Mladim ponuja znanja in veščine, potrebne za odgovorno udejstvovanje v demokratičnih procesih, spodbujanje solidarnosti, vključevanje ranljivih skupin in skrb za skupno dobro. Delavnice so izvedli zunanji izvedenci društva DM+. Letos so se dijaki udeležili tabora med Koroško in Primorsko Erasmus+ na temo Vitalnost manjšine.

Finančna vzgoja

Dijaki so poslušali tudi predavanje uslužbencev in sodelavcev Zadrugne kraške banke ter spoznali osnove bančnih in ekonomskih storitev.

Državljanstva vzgoja ter vzgoja za legalnost

Med urami državljanske vzgoje pa tudi s pomočjo zunanjih predavateljev so dijaki spoznali zakonske okvire, v katerih deluje slovenska manjšina v Italiji. Dijaki so poslušali predavanja o krovnih organizacijah in o zaščitnem zakonu ter spoznali možnosti, ki jih imajo, da kot manjšinci lahko uveljavljajo svoje pravice. Srečali so se tudi s pošto policijo, ki jih je seznanila s pravili ob uporabi tehnoloških naprav. Udeležili so se predavanja o mednarodnem humanitarnem pravu v organizaciji Rdečega križa. Na to temo je bilo organizirano tekmovanje v Pordenonu, v katerem so se uvrstili na tretje mesto. Dijaki so tudi sodelovali pri projektu Notarji v šolah za zakonitost, izobraževalni in kulturni pobudi, namenjeni dijakom petih razredov, ki jo spodbuja goriška Notarska zbornica v sodelovanju z Državnim svetom notarjev.

Dan spomina, spomin na vse deportirance, dan osvoboditve

Dijaki so v zadnjem triletju obeležili Dan spomina z ogledom dokumentarnega filma o pisatelju Borisu Pahorju Mož, ki je preveč videl, gledališke predstave Banalnost zla Hannah-e Arendt, gledališke predstave o Zoranu Mušiču. Nekateri dijaki so se v letošnjem marcu udeležili pobude Memobus in obiskali Rižarno ter taborišče Auschwitz. Poleg tega so dijaki v vseh letih šolanja prisostvovali predstavitev knjig ter predavanjem in filmom o temah, ki se vežejo na zgodovinsko obdobje prve polovice 20. stoletja. V lanskem šolskem letu so npr. spoznali zgodbo skavtov Aquile randagie, poslušali so tudi predavanje prof. Alda Rupla o osvoboditvi od nacifašizma.

6.3 Druge dejavnosti za obogatitev vzgojno-izobraževalne ponudbe

Ostale dejavnosti za obogatitev vzgojno-izobraževalne ponudbe so zajete v sklopu Identiteta in teritorij. Njihov namen je navezovanje stikov z lokalnim okoljem in krepitev občutka kulturne pripadnosti, kar je povsem v skladu z vizijo šole, ki si prizadeva za oblikovanje trdnih temeljev za dijakov osebnostni razvoj in narodno zavest. Na tem področju velja izpostaviti vsakoletne enodnevne ekskurzije za spoznavanje slovenskih pokrajin in njihove kulturne dediščine (v sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo), kulturne sprehode po obeh Goricah ter sodelovanje z EZTS-jem ob dnevu Evrope.

6.4 Medpredmetne dejavnosti

Večina dejavnosti, ki so jih dijaki izvedli skozi svoje šolanje, se medpredmetno dopolnjuje. Dijaki uporabljajo ob vseh aktivnostih veščine, ki jih usvajajo in utrjujejo pri različnih predmetih.

6.5 Izvenkurikularne pobude in izkušnje

7. PREDSTAVITEV DEJAVNOSTI PRI POSAMEZNIH PREDMETIH

7.1 Informacije o posameznih predmetih (kompetence – vsebine – doseženi cilji)

VEROUK

KOMPETENCE, ki so jih dijaki/inje dosegli/e ob koncu leta v predmetu:	Dijaki se zavedajo vloge znanosti in religije v formaciji in delovanju družbe. Dijaki prepoznajo različne stopnje moralne zavesti ter samostojno analizirajo in ovrednotijo etične probleme. Dijaki prepoznajo vpliv katoliške religije na formacijo pojma človeške osebe, njenega dostojanstva in posledično njeno celovito inkluzijo v družbeno stvarnost.
--	--

<p>OBRAVNAVANE VSEBINE: (tudi v okviru didaktičnih enot ali modulov)</p>	<p>Svetopisemska mitologija, poročilo o stvarjenju sveta in človeka, analiza odlomka in razlaga. Miti o nastanku sveta pri drugih religijah. Kritična razlaga besedila; primerjava: sveti spis - znanstveno poročilo.</p> <p>Razmerje znanost in religija - odnos do religije in religijskih vprašanj v okviru Solvayeve konference 1927 - iz knjige Wernerja Heisenberga, "Del in celota".</p> <p>Evolucija ali kreacija - snovanje Darwinove teorije o nastanku vrst. Oglad filma "Nastanek vrst - Evolucijska teorija" in analiza ob vprašalniku. Problem etike in morale ter motivacije zanje. Vloga religije pri tem in Darwinov dvom.</p> <p>Zloraba religije - pogovor ob filmu "Kamenjanje Soraye". Vprašanje človekove krivde in njenega očiščenja - vloga religije pri tem.</p> <p>Etika in svoboda odločanja - razvoj moralne zavesti. Kohlbergova lestvica stopnje moralne zavesti.</p> <p>Bioetika in nekatere etične dileme. Anketa na licejih in pogovor o različnih etičnih pristopih: etika svetosti in nedotakljivosti življenja - krščanstvo, etika kvalitete življenja - Peter Singer. Posledice posamezne etike.</p> <p>Družbeni nauk Cerkve: načela solidarnosti, subsidiarnosti, skupne blaginje in dostojanstva vsake človeške osebe.</p>
<p>METODOLOGIJE:</p>	<p>Metoda razlage, dela po skupinah/dvojicah, dela s tekstom, ogled in kritična ocena filma, vodena debata.</p>
<p>OCENJEVALNI KRITERIJI:</p>	<p>Pregled zapiskov in izpolnjenih vprašalnikov za določene teme.</p>
<p>UČBENIKI IN DIDAKTIČNO GRADIVO / UČNI PRIPOMOČKI:</p>	<p>Učbenik Za človeka gre 4, Sveto pismo, knjiga Del in celota W. Heisenberg, spletni viri, osebni zapiski</p>

FILOZOFIJA

KOMPETENCE, ki so jih dijaki/inje dosegli/e ob koncu leta v predmetu:	Dijaki so pridobili sposobnost razumevanja in razmišljanja o drugačnih nazorih in pogledih temeljnih filozofskih struj 19. stoletja in začetka 20. stoletja.
OBRAVNAVANE VSEBINE: (tudi v okviru didaktičnih enot ali modulov)	<p>Georg Wilhelm Friedrich Hegel: logični idealizem, fenomenologija duha.</p> <p>Kritika idealizmu, pesimizem in začetki eksistencializma: Arthur Schopenhauer in Soren Kierkegaard.</p> <p>Prehod iz idealizma na materializem, Heglovska levica: Ludwig Feuerbach in filozofski ateizem.</p> <p>Okvir modernizacije, Karl Marx: dialektični materializem; razredni boj; privatna lastnina; alienacija</p> <p>Pozitivizem. Družbeni pozitivizem: Auguste Comte. Utilitaristični pozitivizem: Thomas Robert Mathus, Jeremy Bentham in John Stuart Mill. Evolucionistični pozitivizem: Charles Darwin.</p> <p>Friedrich Wilhelm Nietzsche: apolinični in dionizični duh; kritika krščanske morale, prevrednotenje vrednot; konec metafizičnih iluzij; Übermensch; večno vračanje.</p> <p>Psihoanaliza: Sigmund Freud.</p> <p>Spiritualizem: Henri Bergson.</p> <p>Splošni pregled epistemologije in neopozitivizma: Ernst Mach, Jules Henry Poincaré, Pierre Duhem, Gottlob Frege, Bertrand Russell.</p> <p>Karl Raimund Popper.</p>
VEŠČINE:	Pridobili so zmožnost za razumevanje in ocenjevanje drugačnih nazorov in pogledov s primerjavo različnih filozofskih teorij.
METODOLOGIJE:	Frontalna metoda, individualna oblika dela.
OCENJEVALNI KRITERIJI:	Spraševanja, komentar prebrane knjige.
UČBENIKI IN DIDAKTIČNO GRADIVO / UČNI PRIPOMOČKI:	<p>Okasha, Samir. <i>Philosophy of science, A very short introduction</i>. Oxford University Press, 2002.</p> <p>Profesorjevi zapiski.</p>

ŠPORTNA VZGOJA

KOMPETENCE, ki so jih dijaki/inje dosegli/e ob koncu leta v predmetu:	Uporaba usvojenih motoričnih znanj v raznovrstnih športnih preizkušnjah. Aplikacija teoretskih, tehničnih in taktičnih kompetenc pri vključevanju v športne panoge. Vključevanje v športne discipline z upoštevanjem splošnih in specifičnih pravil. Vrednotenje fizične aktivnosti kot sredstvo za vzdrževanje psihofizičnega zdravja.
OBRAVNAVANE VSEBINE: (tudi v okviru didaktičnih enot ali modulov)	Koordinacijske vaje (od enostavnih do kompleksnih), tudi s športnimi rekviziti (ovire, kolebnica, koordinacijska lestev, fit žoga itd) in na velikem orodju (švedska lestev, žrd, klop, mala prožna ponjava). Športne igre (nogomet, košarka, odbojka, frizbi, tambu tenis, itd.) - utrjevanje tehnike in skupinske taktike.
VEŠČINE:	Dijaki se znajo, upoštevajoč lastne sposobnosti in znanja, vključiti v individualno vadbo oz. igro. Sposobni so si določiti vlogo in jo (bolj ali manj) aktivno razvijati v športni aktivnosti.
METODOLOGIJE:	Metode: sintetično-analitična, situacijska, metoda igre.
OCENJEVALNI KRITERIJI:	Ocenjevanje je bilo sprotno, znotraj posameznih učnih ur. Poleg napredka v športnem znanju sem ocenjeval odnos, aktivnost in rednost pri delu, sodelovanje in spoštovanje soudeležencev.
UČBENIKI IN DIDAKTIČNO GRADIVO / UČNI PRIPOMOČKI:	

<p>KOMPETENCE, ki so jih dijaki in dijakinji dosegli ob koncu leta v predmetu:</p>	<p>Na področju literature so dijaki razvili kulturne kompetence. Besedila znajo samostojno razčleniti in ovrednotiti njihove literarno zgodovinske posebnosti; znajo jih umestiti v širši prostor in čas, poznajo temeljne kulturnozgodovinske okoliščine njihovega nastanka ter jih povezujejo s sodobnimi temami in z vsebinami ostalih predmetov. Na področju jezikovnega pouka so dosegli jezikovne kompetence in slogovno zmožnost v slovenskem knjižnem jeziku.</p>
<p>OBRAVNAVANE VSEBINE:</p>	<p>Moderna: zgodovinski okvir in pomen za nacionalni in kulturni razvoj, prepletanje dekadence, simbolizma, nove romantike, realizma, naturalizma; impresionistični slog; literarne vrste in oblike v liriki in pripovedništvu slovenske moderne. Ljubezenska lirika Dragotina Ketteja: Jagned, Na trgu, Na Molu San Carlo; osebno-izpovedna lirika: Na otčevem grobu.</p> <p>Murnova lirika, življenjsko izpovedne in kmečke pesmi: Sneg, Nebo nebo, Ko dobrave se mračje, Pesem o ajdi, Vlahi.</p> <p>Ivan Cankar: Epilog k Vinjetam; simbolika, motiv hrepenenja idr. v Cankarjevih delih; boj idealista v delih Martin Kačur, Hlapci in Hlapec Jernej in njegova pravica. Vprašanja svobode, pohujšanja, izrabe oblasti v Cankarjevih dramah.</p> <p>Župančičeva Čaša opojnosti, Župančič in vloga vitalizma. Odnos do domovine in razpetost med domačijstvom in svetovljanstvom: Z vlakom, Duma. Iz zbirke V zarje Vidove: Žebljarska, Kovaška, Zemljevid. Iz zbirke Zimzelen pod snegom: Veš, poet, svoj dolg?</p> <p>Sopotniki slovenske moderne, Alojz Gradnik: bistvene pesniške značilnosti. Vez ljubezen-smrt: Eros-Tanatos; Cikel Pisma.</p> <p>Zofka Kveder in žensko vprašanje.</p> <p>Ekspressionizem kot slog: Pregljeva Matkova Tina.</p> <p>Dramska tehnika ekspresionizma. Slavko Grum: Dogodek v mestu Gogi.</p> <p>Kosovelov pesniški razvoj, posebnost njegovih simbolov, idejnost in metaforika njegove impresionistične, ekspresionistične in konstruktivistične lirike: Balada, Slutnja, Ekstaza smrti, Pesem št. X, Kons 5 .</p> <p>Socialni realizem: Prežihov Voranc: mali človek in njegov boj za obstanek (Samorastniki, Boj na požiralniku); Ciril Kosmač (Balada o trobenti in oblaku, Tantadruj). Miško Kranjec.</p> <p>France Bevk (Kaplan Martin Čedermac).</p> <p>Lirika socialnega realizma: Igo Gruden, slikanje z besedami: Perice na Savi. Tone Seliškar, Sedmorojenčki, Pretrgana popisnica. Mile Klopčič.</p> <p>Lirika upora: Karel-Destovnik Kajuh, Bosa pojdiva dekle, obsorej; Matej Bor, Srečanje.</p> <p>Balantičeva lirika (Zasuta usta).</p> <p>Vladimir Bartol: Alamut.</p>

	<p>Kocbekovi pesniški začetki: iz zbirke Zemlja: Močna rdeča junca. Kocbekova zbirka novel Strah in pogum (novela Črna orhideja) in njegova posledična politično-kulturna osamitev. Afera Zaliv.</p> <p>Pesmi štirih: Janez Menart (Croquis), Ciril Zlobec (Pobeglo otroštvo), Tone Pavček (Še enkrat glagoli), Kajetan Kovič (Psalm).</p> <p>Slovenska proza po 2. svetovni vojni: Boris Pahor, Alojz Rebula.</p> <p>V zvezi z državljsko vzgojo so dijaki pisali 5. šolsko nalogo slovenščine na temo Zaščitni zakon.</p> <p>Spregovorili smo tudi o ženskem vprašanju, predvsem v povezavi z naprednimi literarnimi ustvarjalkami, tudi med popoldanskim predavanjem (6.5.2026) dr. Katje Mihurko, ki je predavala o Pavlini Pajk, Marici Nadlišek Bartol, Almi Carlin in Zofki Kveder.</p> <p>Dijaki bodo 22.5.2026 pisali simulacijo prve pisne naloge.</p>
VEŠČINE:	Dijaki obvladajo jasno ustno in pisno izražanje. Sposobni so poglobljene razlage umetnostnih in neumetnostnih besedil.
METODOLOGIJE:	Med frontalno lekcijo sem snov časovno in tematsko predstavila, podala sem informacije o avtorju, pojasnila vsebino književnega dela, nato sem prešla na interpretacijo in analizo besedila. Večkrat sem dijake napotila k samostojnemu branju. Literarno teorijo smo obravnavali vedno v povezavi z literarnimi vzorci, oprijem je bil vedno tudi tematski. Dijaki so se aktivno vključevali v učni proces s svojimi dopolnili, razmišljanji, vprašanji, pripombami in opombami. Vsebine literarnih besedil sem zbirala na podlagi predpisanega programa ali zaradi literarno-teoretske zanimivosti in posebnosti. Dijake sem usposabljala za pisanje raznih oblik, predvsem interpretacije in analize literarnega besedila in kritično pojasnjevalno-razpravljalnega razmišljanja o aktualni temi, tudi v povezavi s poukom državljske vzgoje.
OCENJEVALNI KRITERIJI:	Ocenila sem tako ustno poročanje kot pisne naloge. Pri ustnem ocenjevanju sem upoštevala znanje učnih vsebin, smiselno izražanje in utemeljevanje osebnih stališč in pogledov, upoštevanje pravil sporočanja, jasno in tekoče podajanje, sposobnost analize in sinteze ter povezovanja snovi, kritično presojo in izvirnost, sodelovanje, zanimanje za predmet in napredovanje ter redno opravljanje šolskih obveznosti. Pri pisnem ocenjevanju sem upoštevala razumevanje predloženega gradiva, upoštevanje teme in vprašanj, vsebinsko razčlenitev, organiziranost besedila, jezikovno pravilnost, rabo ustreznega besedja, izvirnost in osebni pristop.
UČBENIKI IN DIDAKTIČNO GRADIVO/UČNI PRIPOMOČKI:	Predpisani so bili naslednji učbeniki: L. Bratuž, M. Pirjevec: Od realizma do moderne; M. Cenda: Besede naših dni; profesoricihni zapiski.

ZGODOVINA

<p>KOMPETENCE, ki so jih dijaki/inje dosegli/e ob koncu leta v predmetu:</p>	<p>Dijaki so spoznali vse pomembnejše zgodovinske dogodke druge polovice 19. stoletja in prve polovice 20. stoletja. Poleg političnih dogodkov so dijaki spoznali še pomembnejše družbene, ekonomske in tehnološke spremembe, ki so temeljito preobrazili človeško življenje tega obdobja. Veliki poudarek je bil opravljen tudi na področju zemljepisa, tako da so dijaki sposobni označiti tudi na zemljevidu kje so se določeni dogodki odvijali in kako so se meje posameznih držav spremenile. Dijaki so tudi sposobni opisati delovanje posameznih političnih ureditev večjih svetovnih in držav kako so se te v času spremenile.</p> <p>Dijaki so torej zmožni izpostaviti določene povezave tako kot v prostoru kot v času na številnih področjih človeškega življenja. Nato so sposobni identificirati kako posamezni zgodovinski dogodki vplivajo na druge, ki so prostorsko in časovno ločeni.</p>
<p>OBRAVNAVANE VSEBINE: (tudi v okviru didaktičnih enot ali modulov)</p>	<p>Modernizacija Japonske: stiki z drugimi svetovnimi velesilami, obnova Meidži, reforme po obnovi Meidži.</p> <p>ZDA: širitev ZDA proti zahodu in nastanek novih zveznih držav, družbene težave, ameriška secesijska vojna.</p> <p>Druga industrijska revolucija: tehnološke, družbene, demografske in ekonomske spremembe.</p> <p>Imperializem: Kolonizacija sveta s strani Evropskih držav. Afrika, Azija in Pacifik. Kitajska: Opijske vojne in Boksarska vstaja. Dekolonizacija južne Amerike (Simon Bolivar in José de San Martin)</p> <p>Avstrijsko cesarstvo v drugi polovici 19. stoletja, Franc Jožef, nastanek Avstro-Ogrske, priključitev BiH, multietničnost in nacionalizem.</p> <p>Kratek oris jugovzhodne Evropa v 19. stoletju in nastanek novih držav na tem območju in balkanske vojne.</p> <p>Prva svetovna vojna. Razlogi za začetek vojne in umor Franca Ferdinanda. Opis vseh front po letih. Pariška mirovna konferenca.</p> <p>Februarska in oktobrska revolucija v Rusiji.</p> <p>Medvojno obdobje: nastanek diktatorialnih režimov v Evropi. Sovjetska zveza, vzpon fašizma v Italiji in vzpon nacizma v Nemčiji. Gospodarska kriza iz leta 1929.</p> <p>Krajši oris druge svetovne vojne: povod, opis posameznih front in bojev.</p> <p>Krajši oris hladne vojne.</p>
<p>VEŠČINE:</p>	<p>Dijaki so sposobni izpostaviti prostorske in časovne povezave raznorodnih zgodovinskih dogodkov. Te jih znajo opredeliti v političnem, geografičnem, družbenem, ekonomskem in znanstvenem kontekstu. Poleg splošnih povezav dijaki znajo izpostaviti vzročno-posledično odvisnost. Dijaki poznajo osnove iskanja bolj zanesljivih virov.</p>

METODOLOGIJE:	Frontalna metoda, individualna oblika dela, delo v dvojicah/manjših skupinicah.
OCENJEVALNI KRITERIJI:	Ustno spraševanje, krajše raziskovalno delo, multimedijska predstavitev snovi, sodelovanje na različnih zgodovinskih projektih.
UČBENIKI IN DIDAKTIČNO GRADIVO / UČNI PRIPOMOČKI:	A.Gabrič, M. Režek, <i>Zgodovina 4</i> , DZS, Ljubljana. Multimedijski pripomočki. Profesorjevi zapiski.

FIZIKA

<p>KOMPETENCE, ki so jih dijaki/inje dosegli/e ob koncu leta v predmetu:</p>	<p>Dijaki so v teku šolskega leta razvili naslednje kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumeti naravo elektromagnetnega valovanja, njegove lastnosti ter položaj v elektromagnetnem spektru (valovna dolžina, frekvenca, hitrost); - opisati in razložiti pojav interference svetlobe ter uporabiti Youngov poskus za izračun valovne dolžine; - poznati pogoje za konstruktivno in destruktivno interferenco ter razlikovati med njima; - razumeti pojav interference na tankih plasteh in ga povezati z realnimi primeri (barvni odsevi, antirefleksni premazi); - opisati pojav polarizacije svetlobe in razložiti, kdaj in kako do nje pride; - uporabljati Malusov zakon za izračun intenzitete polarizirane svetlobe; - prepoznati in razložiti posebno teorijo relativnosti: postulata, relativnost hkratnosti, dilatacijo časa, kontrakcijo dolžin, zvezo med maso in energijo; - poznati osnove jedrske fizike: zgradbo jedra, energijo vezave, radioaktivnost in zakon razpada, jedrsko fisijo in fuzijo ter njihove aplikacije.
<p>OBRAVNAVANE VSEBINE: (tudi v okviru didaktičnih enot ali modulov)</p>	<p><u>1. učna enota: Elektromagnetno valovanje</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Narava elektromagnetnih valov: izvor, sestava (nihajoče električno in magnetno polje), prenos energije; - Lastnosti valov: amplituda, valovna dolžina, frekvenca, perioda, zveza $c = \lambda v$; - Elektromagnetni spekter: razdelitev, lastnosti posameznih območij (radijski valovi, mikrovalovi, infrardeče, vidna svetloba, UV, rentgenski in gama žarki); - Ionizirajoča in neionizirajoča sevanja: vpliv na snov in žive organizme; - Aplikacije: mobilna telefonija (GSM-900, UHF), mikrovalovna pečica, JWST, radijski teleskopi, Youngov eksperiment. <p><u>2. učna enota: Interferenca svetlobe</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Načelo superpozicije; koherentni viri svetlobe; - Youngov dvosrečni eksperiment (1801): nastanek interferenčne slike, svetle in temne fringe; - Pogoji za konstruktivno interferenco: $\Delta \ell = m\lambda$ in za destruktivno: $\Delta \ell = (m + \frac{1}{2})\lambda$; - Količinska obravnava: $\sin\theta = m\lambda/d$, $y_m = m\lambda L/d$, $\lambda = vd/L$; - Interferenca na tankih plasteh: sprememba faze pri odboju, antirefleksni premazi, barvni pojavi na milnih mehurčkih in tankih plasteh nafte; - Difrakcična rešetka: nastanek ožjih in jasnih prog, enačba $\sin\theta = m\lambda/d$; - Moč ločitve optičnih instrumentov: Rayleighov kriterij. <p><u>3. učna enota: Polarizacija svetlobe</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Polarizirano in nepolarizirano valovanje; prečno nihanje električnega polja; - Linearna polarizacija: delovanje polarizatorja, zmanjšanje intenzitete; - Malusov zakon: $I = I_{\text{noi}} \cdot \cos^2\theta$; - Načini polarizacije: s polarizatorjem, z odbojem (Brewsterjev kot), z lomom; <p><u>4. učna enota: Posebna teorija relativnosti (skupinska raziskovalna naloga)</u></p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Invariantnost hitrosti svetlobe: Michelson-Morleyev poskus, neskladnost z Galileijevim seštevanjem hitrosti; - Postulata posebne teorije relativnosti: enakopravnost inercialnih sistemov, stalnost hitrosti svetlobe; - Relativnost hkratnosti: miselni eksperiment z vlakom in strelama strele; - Dilatacija časa: $\Delta t = \Delta t_0 / \sqrt{1 - v^2/c^2}$; paradoks dvojčkov; eksperimentalni dokazi (mioni); - Kontrakcija dolžin: $L = L_0 \cdot \sqrt{1 - v^2/c^2}$; - Masa in energija: $E = mc^2$; mirovna in relativistična masa; jedrska energija, PET skener; - Relativistična gibalna količina in energija: $p = \gamma mv$; $E^2 = (pc)^2 + (m_0c^2)^2$; fotoni in pospeševalniki delcev. <p>5. učna enota: Jedrska fizika (zaključeno in ocenjeno po 15. 5. 2025)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Začetki jedrske fizike v Italiji (Fermi in rimska skupina); - Zgradba atomskega jedra: protoni, nevtroni, nukleoni, nuklidi, izotopi; - Energija jedra: masni primanjkljaj, energija vezave, energija vezave na nukleon; - Radioaktivnost: alfa, beta in gama razpad; lastnosti in biološki učinki; - Zakon radioaktivnega razpada: $N(t) = N_0 \cdot e^{-\lambda t}$; razpolovni čas; - Nuklearna medicina: PET, scintigrafija, terapevtske aplikacije; - Jedrska fisija: verižna reakcija, jedrski reaktor, jedrska energija; - Jedrska fuzija: sonce kot vzor, fuzijski reaktor (ITER), prednosti in izzivi.
VEŠČINE:	<p>Dijaki so v teku šolskega leta razvili naslednje veščine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sposobnost urejenega in povezanega podajanja obravnavanih vsebin v pisni in ustni obliki; - sposobnost reševanja kvantitativnih nalog s področja valovne optike; - sposobnost razčlenbe danega problema, aktiviranja ustrezne rešitvene sheme in vrednotenja rezultata; - sposobnost samostojnega iskanja, strukturiranja in predstavitve učnih vsebin; - sposobnost kritičnega vrednotenja virov in sinteze informacij ob pripravi Canva predstavitve.
METODOLOGIJE:	<p>Učne metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pri uvajanju novih učnih vsebin je delo v razredu potekalo pretežno prek razlage, ob podpori multimedijskih gradiv (PowerPoint, Canva, videoposnetki); - pri vajah in utrjevanju prek reševanja nalog, vodenega pogovora in demonstriranja rešitvenih postopkov; - skupinska raziskovalna naloga (posebna teorija relativnosti): dijaki so snov samostojno raziskali, jo strukturirali in predstavili v obliki Canva diaproyekcije ter ustne predstavitve.
OCENJEVALNI KRITERIJI:	<p>Ocenjevalni kriteriji so navedeni v TVIP-u (skupni kriteriji šole).</p>
UČBENIKI IN DIDAKTIČNO GRADIVO / UČNI PRIPOMOČKI:	<p>Osnovna literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cutnell, K. W. Johnson: Elementi di fisica – Zanichelli (poglavje 15: interferenca in valovitost svetlobe); - Le traiettorie della fisica 3 – Zanichelli; - Profesorjevi zapiski (PowerPoint, Canva).

ANGLEŠČINA

<p>KOMPETENCE, ki so jih dijaki/inje dosegli/e ob koncu leta v predmetu:</p>	<p>Pri tujem jeziku gre poudarek predvsem na uporabo tujega jezika za osnovne operativne in komunikacijske kompetence. Dijaki/nje so usvojili/e znanje in razvili/e spretnosti osnovnega načina argumentiranja, potrebnega za uspešno verbalno komunikacijo.</p> <p>Dijaki in dijakinje znajo samostojno razbrati pomen besedila v tujem jeziku, seznanjene so s sodobnejšimi, računalniško podprtimi, orodji za leksikološko enojezično in dvojezično iskanje.</p> <p>Dijaki/nje znajo na dano temo sestaviti daljše besedilo ali esej (300 –500 besed).</p> <p>Dijaki/nje znajo uporabljati in oblikovati multimedijška besedila v tujem jeziku.</p> <p>Dijaki/nje so spoznali/e osnove javnega nastopanja v tujem jeziku. S samostojnimi predstavitvami novih tem v razredu (z uporabo ppt-jev) so nadgrajevali/e pridobljeno jezikovno znanje.</p> <p>Dijaki/nje so spoznali/e glavne značilnosti angleške literature v obdobju od romantike do književnosti 20. stoletja.</p>
<p>OBRAVNAVANE VSEBINE: (tudi v okviru didaktičnih enot ali modulov)</p>	<p>September</p> <p>Romanticism; William Blake; <i>The Tyger and The Lamb</i>; William Wordsworth; Romantic poetry; nature</p> <p>Oktober</p> <p><i>Daffodils</i>; <i>My Heart Leaps Up</i>; Coleridge; <i>The Rime of the Ancient Mariner</i>; imagination; Mary Shelley; <i>Frankenstein</i></p> <p>November</p> <p>Jane Austen; <i>Pride and Prejudice</i>; Keats; <i>To Autumn</i>; Byron; <i>She Walks in Beauty</i>; <i>Frankenstein</i>; <i>The Great Gatsby</i>; Edgar Allan Poe; <i>The Black Cat</i></p> <p>December</p> <p>Victorian Age; Victorian values; <i>Animal Farm</i>; women in the Victorian Age</p> <p>Januar</p> <p>Victorian social novel; instalments; fantastic novel; aestheticism; factories; workhouses; American novel; Dickens; <i>Coketown</i>; <i>Hard Times</i>; Gradgrind; Bildungsroman;</p> <p>Februar</p> <p><i>Jane Eyre</i>; themes</p> <p>Marec</p> <p>Oscar Wilde; <i>The Picture of Dorian Gray</i>; Wilde's aphorisms; Modernism; perception of time and space; dystopian novel</p>

	<p>April</p> <p><i>Eveline; Dubliners; Counterparts; Joyce; Ulysses; Orwell; 1984</i></p> <p>Maj</p> <p>Orwell; "Down with Big Brother"; <i>A Very Short Story; Hills Like White Elephants</i></p> <p>Four contemporary Pulitzer prize winners: Jericho Brown, Natalie Diaz, Peter Balakian, Mosab Abu Toha</p>
VEŠČINE:	Dijaki/nje uporabljajo angleščino kot <i>lingua franca</i> oziroma mednarodni sporazumevalni jezik.
METODOLOGIJE:	Poučevanje tujega jezika je slonelo na različnih metodah in pristopih, delno na slovnici metodi, po potrebi na kontrastivni metodi, v večji meri pa je slonelo na komunikacijskem pristopu.
OCENJEVALNI KRITERIJI:	<p>Končna ocena upošteva dijakovo sporazumevalno zmožnost, ustreznost besedišča, poznavanje slovnicih struktur in pravil, jasnost in samostojnost pri izražanju, znanje vseh predelanih učnih vsebin in sodelovanje.</p> <p>Pisna ocena je srednja ocena vseh šolskih nalog (3 na polletje).</p> <p>Pri ustnem ocenjevanju sem upošteval:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.znanje: spraševanja in kontrolke; 2.sodelovanje, veščine in kompetence, ustne predstavitve, domače naloge
UČBENIKI IN DIDAKTIČNO GRADIVO / UČNI PRIPOMOČKI:	Učbenik LitHub, izročki

NARAVOSLOVJE

<p>KOMPETENCE, ki so jih dijaki/inje dosegli/e ob koncu leta v predmetu:</p>	<p>Dijaki poznajo zgradbe in značilnosti glavnih organskih molekul v celici. Znajo uporabljati osnovne fizikalne zakonitosti za razumevanje kemijskih in bioloških pojavov. Znajo predstaviti osnovne presnovne procese kot niz biokemijskih reakcij, razlikujejo njihov pomen za življenje in delovanje celice in organizma nasploh. Poznajo osnove klasične in molekularne genetike, znajo razložiti kako poteka podvojevanje celic in spolno razmnoževanje. Poznajo principe uravnavanja genskega izražanja in diferenciacije celic. Razložijo postopek za kloniranje in razlikujejo razmnoževalno kloniranje živali od kloniranja za zdravljenje. Na preprostih modelih razložijo možne načine umetnega spreminjanja in prenosa genov; razlikujejo osnovne razlike med križanjem in umetnim spreminjanjem genotipa z genskim inženirstvom ter ovrednotijo možne prednosti in slabosti uporabe gensko spremenjenih organizmov. Dijaki smotrno povezujejo in utemeljujejo pridobljeno znanje iz ekologije v širšem biološkem in evolucijskem pojmovanju. Pri obravnavi vsebin s področja endogene dinamike, tektonike in podnebja so dijaki razvili celostno razumevanje delovanja Zemlje kot dinamičnega sistema. Usposobljeni so za prepoznavanje vzročno-posledičnih povezav med notranjimi geološkimi procesi, kot sta vulkanizem in premikanje litosferskih plošč, ter zunanji atmosferski pojavi, ki oblikujejo podnebne razmere. Dijaki so pridobili kompetence za interpretacijo prostorskih podatkov, razumevanje vpliva naravnih procesov na varnost poselitve ter sposobnost kritičnega vrednotenja vremenskih sprememb in njihovega vpliva na vsakdanje življenje. Pridobljeno znanje jim omogoča uporabo strokovne terminologije pri pojasnjevanju kompleksnih naravnih pojavov v globalnem in lokalnem okolju.</p>
<p>OBRAVNAVANE VSEBINE: (tudi v okviru didaktičnih enot ali modulov)</p>	<p>OGLJIKOVI HIDRATI</p> <p>Optična izomerija, center kiralnosti, delitev ogljikovih hidratov, delitev monosaharidov, Fischerjeva in Haworthova projekcijska formula D-glukoze, reakcija monosaharidov s Fehlingovim reagentom, oligosaharidi (saharoza, laktoza, maltoza), polisaharidi (škrob, celuloza, glikogen), funkcije ogljikovih hidratov.</p> <p>LIPIDI</p> <p>Triacilgliceroli (trigliceridi), fosfolipidi, voski, neumljivi lipidi (steroidi), mila. Priprava mila.</p> <p>BELJAKOVINE</p> <p>Splošna formula aminokislin, oblika aminokislina, povezovanje aminokislin, primarna, sekundarna, terciarna, kvartarna zgradba beljakovin, delitev in vloga beljakovin.</p> <p>PRESNOVNI PROCESI</p> <p>Postopno sproščanje energije iz organskih snovi v celici; razgradnja organskih molekul z uporabo kisika; izgradnja ATP z uporabo koncentracijskega gradienta protonov; hudi strupi, ki onemogočajo proces celičnega dihanja; razgradnja organskih snovi brez uporabe kisika. Pretvarjanje svetlobne</p>

energije v kemijsko energijo; izgradnja glukoze s fotosintezo. Fotosinteza in celično dihanje pri rastlinah.

KLASIČNA GENETIKA

Gregor Mendel: zakon o dominanci, ločitvi in neodvisnosti dednih znakov. Klasična genetika po Mendlu: nepopolna dominanca, kodominanca, multipla alelija, poligenska dednost. Kromosomska teorija o dednosti. Kromosomsko določanje spola. Dedovanje in dedne motnje pri človeku. Prikaz dedovanja bolezni s pomočjo rodovnikov, mitohondrijsko in spolno vezano dedovanje.

NUKLEINSKE KISLINE

Struktura in podvojevanje DNA. Način odkrivanja semikonzervativnega podvojevanja DNA, mehanizem podvojevanja DNA, telomere in mehanizem njihovega krajšanja, proofreading. Sestava človeškega genoma. Struktura molekule RNA, beljakovinska sinteza, introni in eksoni, odstranjevanje intronov; genski kod in njegovo dešifriranje.

DELITEV CELICE IN NJEN NADZOR

Spolno in nespolno razmnoževanje, delitev prokariotske celice, mitoza. Celični cikel in njegovo uravnavanje, nastanek rakastih celic, benigni in maligni tumorji, nastanek metastaze, radioterapija in kemoterapija. Mejoza, številčne kromosomske mutacije, trisomije, strukturne kromosomske anomalije.

MOLEKULARNA GENETIKA

Izbirno izražanje genov, uravnavanje genskega izražanja, uravnavanje prepisovanja genov, celična diferenciacija, odzivanje celic na sporočila iz okolja, ojačevalni sistemi celice, diferenciacija zarodnih celic, obnavljanje mišičnih celic v odraslem človeku, uravnavanje genskega izražanja v bakterijah. Somatske in zarodne mutacije, nastanek tumorja zaradi mutacije. Vrste mutacij: točkaste mutacije, strukturne kromosomske mutacije, številčne kromosomske mutacije ali genomske mutacije. Vzroki mutacij: spontane in inducirane mutacije. Primer spontane točkaste mutacije: keto-enolna tautomerija gvanina. Transpozoni. Primer inducirane mutacije: nastanek timinskega dimera zaradi obsevanja z UV žarki. Kopičenje mutacij in incidenca raka. Dedni raki, rak zaradi kajenja, nastanek melanoma, metoda A B C D E za odkrivanje melanoma. Sposobnost obnavljanja celic v odraslem organizmu; neobnovljive celice, potencialno obnovljive celice, stalno obnovljive celice. Razmnoževalno kloniranje in kloniranje za zdravljenje. Kloniranje rastlin, kloniranje živali s presaditvijo jedra, kloniranje ovce Dolly, (ne)uspešnost metode za kloniranje živali, etični pogledi na kloniranje človeka, prepoved reproduktivnega kloniranja človeka. Terapevtsko kloniranje. Vrste matičnih celic. Terapevtsko kloniranje z zarodnimi matičnimi celicami. Sinteza induciranih pluripotentnih matičnih celic (iPMC). Genska terapija z iPMC. Mnjenja o terapevtskem kloniranju z zarodnimi matičnimi celicami.

BIOTEHNOLOGIJE

Zgradba in razmnoževanje virusov. Mehanizmi prenosa genetske informacije pri bakterijah: konjugacija, transformacija, transdukcija. Transponibilni elementi. Gensko inženirstvo: metode pridobivanja rekombinantne DNA; metode kloniranja rekombinantne DNA. Ustvarjanje knjižnice fragmentov celotnega genoma. Verižna reakcija s polimerazo (PCR), določanje nukleotidnega zaporedja: Sangerjeva metoda. cDNA knjižnice.

PODROČJA UPORABE BIOTEHNOLOGIJ

Določanje genetskih profilov, ugotavljanje razlike DNA med dvema osebama, uporaba genskih označevalcev v forenziki, dokazovanje očetovstva. Oblike genske terapije in nove perspektive v zdravljenju genetskih bolezni. Metode in namen ustvarjanja gensko spremenjenih živali in rastlin. Etični pogledi, pozitivna in negativna mnenja o GS organizmih. Bioremediacija. Biogoriva: etanol, biodizel, lesna biomasa, biopljin, biovodik. Pozitivni in negativni pogledi glede na uporabo biogoriv.

EKOLOGIJA

Predmet proučevanja ekologije, zmotno enačenje ekologije z ločevanjem smeti in izdelavo varčnih strojev, povezava ekologije z drugimi vedami.

OSNOVNI POJMI V EKOLOGIJI

Biosfera, biom, biocenoza ali življenjska združba, vrsta, populacija, biotop, ekosistem, habitat, ekološka niša, ekološki ceh.

MEDVRSTNI ODNOSI

Sožitje, priskledništvo, koristno sodelovanje, tekmovanje, plenilstvo, odvisnost in koevolucija plena in plenilca, mimikrija, zunanje in notranje zajedalstvo.

PRETOK ENERGIJE IN KROŽENJE SNOVI V EKOSISTEMU

Primarna in sekundarna proizvodnja, pretok energije, kroženje vode, ogljika, kisika, dušika, fosforja in žvepla.

VARSTVO OKOLJA IN NARAVE

Obnovljivi in neobnovljivi viri energije, vplivi onesnaževanja na okolje, bioakumulacija, čista voda in čistilne naprave, onesnaženost ozračja, biotska pestrost kot vrednota.

ZEMELJSKE VEDE

Endogena dinamika Zemlje: potresi, vulkanizem.

TEKTONIKA

Geološka zgodovina Zemlje; teorija o potovanju kontinentov; teorija o širjenju oceanskega dna; teorija o tektoniki litosferskih plošč.

	<p>PODNEBJE</p> <p>Sestava atmosfere, klimatski elementi in dejavniki, temperatura, vlaga v zraku in padavine, zračni pritisk in kroženje zraka, zračne fronte in potujoči cikloni.</p>
VEŠČINE:	<p>Dijaki so sposobni tekočega, urejenega in samostojnega podajanja obravnavanih vsebin. Sposobni so tudi razčlenjevati in povezovati pridobljena znanja, jih kritično vrednotiti in jih samostojno uporabiti.</p> <p>Pridobili so pomembna naravoslovna spoznanja in si oblikovali odnos do narave v skladu z najnovejšimi strokovnimi dognanji.</p>
METODOLOGIJE:	<p>Delo v razredu je potekalo preko razlage učne snovi, preko tolmačenja in komentiranja elektronskih prosojnic, pa tudi preko vodenega pogovora in izvajanja laboratorijskih poskusov.</p>
OCENJEVALNI KRITERIJI:	<p>Pri ocenjevanju sem upoštevala dijakovo poznavanje učne vsebine in popolnost obravnave tematike in problema, sintetično obdelavo ali analizo vprašanja in logično utemeljevanje, terminološko ustreznost ter jezikovno pravilnost in jasnost. Upoštevala sem tudi dijakov trud in pristop do dela v razredu in domačem okolju ter dijakovo napredovanje v loku celotnega šolskega leta.</p>
UČBENIKI IN DIDAKTIČNO GRADIVO / UČNI PRIPOMOČKI:	<p>KEMIJA SNOV IN SPREMEMBE 3 - A. Smrdu - Založništvo Jutro</p> <p>KEMIJO RAZUMEM KEMIJO ZNAM 3 - A. Smrdu - Založništvo Jutro</p> <p>BIOLOGIJA CELICE IN GENETIKA – STUŠEK, VILHAR – DZS</p> <p>Elektronske prosojnice povzete po učbeniku EKOLOGIJA - D. TOME, A. VREZEC - DZS</p> <p>PROFESORJEVI ZAPISKI (Klasična in Molekularna genetika, Biotehnologije, Endogena dinamika zemlje, Podnebje)</p>

ITALIJANŠČINA

<p>KOMPETENCE, ki so jih dijaki/inje dosegli/e ob koncu leta v predmetu:</p>	<p>Dijaki/nje znajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● določiti literarno teoretske in literarno zgodovinske pojme izbranih vsebin ter družbene zakonitosti razvoja italijanske književnosti; ● prepoznati formalne značilnosti literarnega besedila, ugotoviti funkcijo, ki jo v besedilih imajo notranja zgradba, izbira jezikovnih sredstev ter ritmične prvine (pri poeziji); ● oblikovati različne vrste besedila (eseje, spise, analize teksta, sintetične obravnave snovi, časopisne članke itd.) v urejenem, ustreznem besedišču, ki nima večjih napak; ● svoje znanje primerno prikazati, utemeljiti in osebno vrednotiti; ● razbrati skozi jezikovne in vsebinske prvine literarnega dela njegovo kulturno, filozofsko in splošno zgodovinsko ozadje.
<p>OBRAVNAVANE VSEBINE: (tudi v okviru didaktičnih enot ali modulov)</p>	<p>September - Oktober</p> <ul style="list-style-type: none"> - G. Leopardi, vita e opere, pensiero e poetica; lettura e analisi di testi significativi dai <i>Canti: L'infinito, La sera del dì di festa, Il sabato del villaggio, La quiete dopo la tempesta, Alla luna, A Silvia, La ginestra</i> e dalle <i>Operette morali: Dialogo della natura e di un islandese, Dialogo tra un venditore di almanacchi e un passeggiere</i> - il Secondo Ottocento: Naturalismo e Verismo, contesto storico e sviluppo delle correnti, il trapianto del Naturalismo in Italia: G. Flaubert, E. Zola (<i>L'Assommoir</i>), E. de Goncourt, G. de Maupassant, L. Capuana (cenni su vita e opere) - G. Verga: vita e opere, l'avvicinamento al canone del Verismo, lettura e analisi di novelle e passi significativi dei romanzi: da <i>Vita dei campi: Rosso Malpelo, La lupa</i>; dai <i>Malavoglia</i>: prefazione e incipit, <i>La famiglia Malavoglia, L'arrivo e l'addio di 'Ntoni</i> - Decadentismo: contesto storico e sviluppo del Simbolismo: C. Baudelaire, pensiero e poetica, lettura e analisi di poesie significative (<i>I fiori del male: Spleen, L'albatro, Corrispondenze</i>), i poeti maledetti - P. Verlaine (<i>Languore</i>), A. Rimbaud (<i>Vocali</i>); Estetismo (caratteristiche principali) - la Scapigliatura: contesto storico e sviluppo, lettura e analisi di poesie significative di E. Praga (<i>Assoluzione</i>), I. U. Tarchetti (<i>Lezione di anatomia</i>), A. Boito (<i>Memento</i>) - G. Carducci: vita e opere, pensiero e poetica, lettura e analisi di poesie significative: da <i>Rime nuove: San Martino, Pianto antico, Davanti San Guido</i>; da <i>Odi barbare: Alla stazione in una mattina d'autunno, Nevicata</i> <p>November</p> <ul style="list-style-type: none"> - G. Deledda: cenni a vita e opere e poetica, lettura di incipit e conclusione di <i>Canne al vento</i> - il Decadentismo nella letteratura italiana: - G. Pascoli, vita e opere, pensiero e poetica (<i>Il fanciullino</i>), lettura e analisi di poesie significative: da <i>Myricae: Lavandare, X Agosto, Il lampo, Il temporale, Il tuono, Novembre, Patria</i>; da <i>Canti di Castelvecchio: Nebbia, Il gelsomino notturno</i>; da <i>Primi poemetti: Italy, La grande Proletaria si è mossa</i>; da <i>Poemi conviviali: L'ultimo viaggio, XXIII - Il vero</i> - G. d'Annunzio, vita e opere, pensiero e poetica, lettura e analisi di prose e poesie significative: <i>Il piacere (Il ritratto di un esteta, Il verso è tutto, la conclusione), Le vergini delle rocce</i> (superuomo); dalle <i>Laudi: La sera fiesolana, La pioggia nel pineto, L'onda, I pastori, La sabbia del tempo</i>; da <i>Notturmo: incipit e Deserto di cenere; I miei cani</i> <p>December-Januar</p> <ul style="list-style-type: none"> - le Avanguardie storiche: Espressionismo, Futurismo, Dadaismo, Surrealismo; F.T. Marinetti: <i>Zang Tumb Tumb, All'automobile da corsa</i> - il romanzo della crisi: contesto storico, caratteri e autori: M. Proust, <i>Le madeleines</i>, F. Kafka, <i>La metamorfosi</i>, J. Joyce, <i>Ulysses</i>

	<p>- la poesia italiana a inizio Novecento: il Crepuscolarismo, il Futurismo; lettura e analisi di: G. Gozzano (<i>La signorina Felicita ovvero la felicità</i>), A. Palazzeschi (<i>Lasciatemi divertire</i>)</p> <p>- I. Svevo, vita e opere, pensiero e poetica, sviluppo della produzione romanzesca, lettura e analisi di brani tratti da <i>La coscienza di Zeno</i> (tutti i capp. tranne <i>La moglie e l'amante</i>)</p> <p>Februar</p> <p>- L. Pirandello, vita e opere, pensiero e poetica (<i>L'umorismo</i>), lettura e analisi di brani tratti da <i>Il fu Mattia Pascal</i> (premessa, seconda premessa, Capp. VII, XIII), <i>Sei personaggi in cerca d'autore</i> (l'incipit e la conclusione), <i>Novelle per un anno</i> (<i>Il treno ha fischiato, La patente, La carriola</i>)</p> <p>- E. Morante: cenni a vita e opere, <i>La storia</i> (il bombardamento di Roma)</p> <p>Marec - April - do 15. maja</p> <p>- G. Ungaretti, vita e opere, pensiero e poetica, lettura e analisi di poesie da: <i>L'allegria: Il porto sepolto, Veglia, Fratelli, I fiumi, In memoria, Mattina, Soldati, San Martino del Carso, Sono una creatura</i>; da <i>Sentimento del tempo: Una colomba, L'isola, Canto beduino, La madre</i>; da <i>Il dolore: Tutto ho perduto, Non gridate più</i>; da <i>Un grido e altri paesaggi: Gridasti: soffoco</i>; da <i>Nuove: Per i morti della resistenza</i>; da <i>Dialogo: Il lampo della bocca</i></p> <p>- tendenze della poesia italiana tra le due guerre (Ermetismo e Antiermetismo): S. Quasimodo: da <i>Oboe sommerso: L'Eucaliptus</i>; da <i>Acque e terre: Ed è subito sera</i>; da <i>Giorno dopo giorno: Alle fronde dei salici</i>; U. Saba: dal <i>Canzoniere: Mio padre è stato per me l'assassino, A mia moglie, Tre poesie alla mia balia, Teatro degli Artigianelli, La capra, Città Vecchia, Tre vie, Trieste, Ulisse, Amai</i>; C. Pavese: da <i>Lavorare stanca: Lavorare stanca, I mari del Sud</i>; S. Penna: da <i>Poesie: lo vivere vorrei addormentato, La vita è..., La lezione di estetica</i></p> <p>- E. Montale: vita, opere, pensiero e poetica, lettura e analisi di poesie significative da: <i>Ossi di seppia: I limoni, Non chiederci la parola, Merigiare pallido e assorto, Spesso il male di vivere ho incontrato, Forse un mattino, Gloria del disteso mezzogiorno, L'agave sullo scoglio, Portami il girasole, Felicità raggiunta, Cigola la carrucola del pozzo</i>; da <i>Le occasioni: Il balcone, La speranza di pur rivederti, Ti libero al fronte dai ghiaccioli, Non recidere, forbice, quel volto, La casa dei doganieri</i>; da <i>La bufera e altro: La primavera hitleriana</i>; da <i>Satura: Caro piccolo insetto, La tua prola era così stenta e imprudente, Ascoltare era il solo tuo modo di vedere, Ho sceso, dandoti il braccio, Riemersa da un'infinità di tempo, Piove</i></p> <p>po 15. maju</p> <p>- narrativa italiana tra gli anni Venti e Cinquanta: contesto storico, Realismo e Neorealismo, testimonianze della guerra e della Resistenza; letture e analisi di brani tratti dall'opera di A. Moravia (<i>Gli indifferenti</i>), C. Alvaro (<i>Gente in Aspromonte</i>) P. Levi (<i>Se questo è un uomo</i>), C. Pavese (<i>La luna e i falò</i>), B. Fenoglio (<i>I ventitré giorni della città di Alba</i>)</p> <p>- ripasso dei contenuti svolti e avvio all'Esame di Maturità</p>
VEŠČINE:	<p>Dijaki/nje so sposobni:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● samostojno pridobivati in nadgrajevati znanja; ● estetsko doživljati in vrednotiti različne oblike umetniškega ustvarjanja; poglobiti osebna zanimanja; ● se posluževati govorne in sporazumevalne zmožnosti; ● razvijati lastne raziskovalne pristope ter gojiti v sebi kritičen in pazljiv pogled na svet, ki jih obdaja; ● razvijati kritično misel in uporabljati informacijsko-komunikacijsko tehnologijo.
METODOLOGIJE:	<p>Pri izvajanju učnega načrta sem se posluževal frontalne metode, interaktivne frontalne lekcije, flipped classroom, individualnega ali skupinskega dela in poglobljanja snovi. Obdobja iz literarne zgodovine sem ponazarjal s sestavki v prozi in poeziji, ki sem jih črpal iz predpisanih učbenikov in iz videolekcij ali predstavitev. Pri podajanju učne snovi sem vedno poudarjal tesno povezanost literarnih struj z zgodovinskimi, socialnimi, ekonomskimi, kulturnimi in filozofskimi dejavniki iste dobe in z njihovimi odmevi v delih posameznih avtorjev. Dijake vedno aktivno spodbujam k sodelovanju tako pri uvajanju v obdobja in avtorje kot pri analizi literarnih del.</p>

OCENJEVALNI KRITERIJI:	<p>Preverjanje znanja je potekalo v obliki pisnih nalog (proste in literarne naloge, analize teksta, eseji), strukturiranih testov, ustnih spraševanj, individualnih predstavitev raznih avtorjev ali tekstov, razgovorov. Splošni kriteriji vrednotenja so izhajali iz upoštevanja, uporabe in razumevanja znanja, kakovosti in ustreznosti izražanja, sposobnosti analize, sinteze in povezovanja snovi ter sposobnosti samostojne presoje in vrednotenja.</p> <p>Pri končnem ocenjevanju sem upošteval še profil dijakov in dijakinj, rednost obiskovanja pouka in rednost pri izvajanju domačega in šolskega dela, učne metode, prizadevnost in vztrajnost pri delu, sodelovanje in splošni napredek. Pisna in ustna preverjanja ter šolske naloge imajo vedno priloženo ocenjevalno lestvico, o kateri so dijaki obveščeni. Za šolske naloge in simulacijo 3. pisne naloge sem uporabljal ocenjevalno lestvico, ki je priložena dokumentu 15. maja.</p>
UČBENIKI IN DIDAKTIČNO GRADIVO / UČNI PRIPOMOČKI:	<p>Uporabljal sem uvedeni učbenik, M. Sambugar, G. Salà, <i>Letteratura aperta 3. Dal Positivismo alla letteratura contemporanea</i>, La nuova Italia, 2020 ter tiskano in na spletni učilnici (Classroom) objavljeno dodatno gradivo.</p>

TEHNIČNO RISANJE IN ZGODOVINA UMETNOSTI

<p>KOMPETENCE, ki so jih dijaki/inje dosegli/e ob koncu leta v predmetu:</p>	<p>Dijaki/nje so skozi obravnavo umetnostnih obdobij spoznali/e ključne značilnosti umetnosti od 18. stoletja do prve polovice 20. stoletja. V poteku šolskega leta so postopoma razvijali/e sposobnost analize umetniških del z uporabo osnovnega strokovnega besedišča ter razumevanja kulturnih in zgodovinskih dejavnikov, ki so vplivali na umetniško ustvarjanje.</p> <p>Pri tehničnem risanju so dijaki/nje usvojili/e zmožnost risanja kompleksnih geometrijskih oblik v ortogonalnih projekcijah, aksonometriji, urili prostoročno risanje ter se naučili uporabljati osnovna načela senčenja.</p>
<p>OBRAVNAVANE VSEBINE: (tudi v okviru didaktičnih enot ali modulov)</p>	<p>Rokoko v Italiji (Benetke: Carriera, Tiepolo, Canaletto; Rim: Fontana, Salvi; Turin: Juvarra; Neapelj: Vanvitelli), Franciji (Watteau, Boucher, Fragonard), Angliji (Reynolds, Gainsborough), Srednji Evropi (Kauffmann, Fischer von Erlach, von Hildebrandt, Neumann, samostanska arhitektura, porcelan), Gorici (Pacassi) in Sloveniji (Robba).</p> <p>Prehodno obdobje (Messerschmidt, Gabriel, Piranesi)</p> <p>Neoklasicizem v Franciji (Soufflot, Chalgrin, Boullé, David, napoleonske kraje), Italiji (Canova), Srednji Evropi (von Klenze, Schinkel), Angliji (Nash, Wood, Smirke) in ZDA (Jefferson, Hoban, Latrobe).</p> <p>Romantika v Španiji (Goya), Franciji (Géricault, fiziognomika, Delacroix, Ingres, orientalizem, Labrouste), Nemčiji in Avstriji (Füssli, Friedrich, Tominc, Thonet), Angliji (Constable, Turner, Prerafaeliti, Barry, Paxton) in Italiji (Hayez).</p> <p>Realizem v Franciji (Bouguereau, Daguerre, japonizem, Millet, Courbet, arhitektura svetovnih razstav, urbanistične preнове) in ZDA (Roebing, Jenney, umetna obrt in oblikovanje).</p> <p>Impresionizem v Franciji (Manet, Monet, Renoir, Morisot, Degas, Caillebotte), Italiji (Macchiaioli, Scapigliatura) in Sloveniji (Kobilca, Grohar, Jakopič, Jama, Sternen).</p> <p>Po 15. maju:</p> <p>Postimpresionizem, (Cézanne, Gauguin, van Gogh, Rodin), Pointilizem (Seurat), Simbolizem (Redon), Eksotizem (Rousseau), Divizionizem (Segantini, Pelizza da Volpedo).</p> <p>Art Nouveau v Belgiji (Horta), Franciji (Guimard), Španiji (Gaudí), Srednji Evropi (Mucha), Italiji (d'Aronco). Secesija (Klimt, Schiele, Kokoschka, Wagner, Olbrich, Lasciac, Fabiani).</p>
<p>VEŠČINE:</p>	<p>Dijaki/nje so sposobni/e prepoznati in razumeti umetnostna dela, jih umestiti v ustrezen zgodovinski kontekst ter jih opisati z osnovnim strokovnim besediščem.</p> <p>Pri tehničnem risanju so dosegli/e visoko stopnjo natančnosti pri delu, urili/e so opazovanje in prostorsko predstavo ter dosegli/e zmožnost risanja kompleksnejših figur, bodisi tehnično bodisi prostoročno.</p>
<p>METODOLOGIJE:</p>	<p>Predmet je bil po urniku izveden v obsegu dveh ur tedensko. Tehničnemu risanju je bila namenjena ena ura vsakih štirinajst dni.</p> <p>Pri zgodovini umetnosti je pouk potekal v frontalni obliki s pomočjo slikovnega gradiva, ki so ga dijaki prejeli naknadno.</p>

	Pri tehničnem risanju je pouk potekal z razlago vaj, ki so jih dijaki začeli v šoli in dokončali samostojno.
OCENJEVALNI KRITERIJI:	Preverjanje znanja je potekalo v obliki pisnih preverjanj, ki so zajemali enega ali več tematskih sklopov obravnavane snovi. Pri ocenjevanju sem upoštevala zmožnost kritičnega vrednotenja umetniških del ter povezovanje različnih vsebin in tematik. Znanje tehničnega risanja sem preverjala s popravo oddanih risb. Pri ocenjevanju sem upoštevala skladnost z navodili in natančnost izvedbe vaj.
UČBENIKI IN DIDAKTIČNO GRADIVO / UČNI PRIPOMOČKI:	Profesoričini zapiski, slikovno gradivo.

MATEMATIKA

<p>KOMPETENCE, ki so jih dijaki/inje dosegli/e ob koncu leta v predmetu:</p>	<p>Dijaki so v teku šolskega leta razvili naslednje kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● izračunati limito dane funkcije v vseh možnih primerih; ugotoviti zveznost oziroma utemeljiti vrsto nezveznosti realne funkcije; ● izračunati odvod poljubnega reda dane funkcije in razložiti pomen točk, v katerih funkcija ni odvedljiva (prevoji z navpično tangento, kolena, kuspide); napisati enačbo tangente in normale na krivuljo v njeni točki in v splošni točki, določiti kot med krivuljama; ● reševati ekstremalne probleme; ● raziskovati dano funkcijo (ugotoviti definicijsko območje, simetrije, sečišča z osmi – tudi z uporabo bisekcije, limite, asimptote, zveznost, odvedljivost, monotonost in konkavnost); ● grafično rešiti enačbe in neenačbe preko raziskovanja ustreznih funkcij; ● izračunati nedoločen integral dane funkcije; uporabiti določeni integral za izračun ploščine krivočrtnih likov in prostornine vrteninskih teles; ● izračunati posplošen integral.
<p>OBRAVNAVANE VSEBINE: (tudi v okviru didaktičnih enot ali modulov)</p>	<p>1. učna enota: realna funkcija realne spremenljivke (ponavljanje) Definicija funkcije, definicijsko območje, lastnosti funkcije, inverzna funkcija, kompozitum funkcij.</p> <p>2. učna enota: limita realne funkcije, zveznost</p> <p>Definicija limite. Računanje limite celih in ulomljenih racionalnih funkcij, eksponentnih in logaritemskih, trigonometričnih in iracionalnih funkcij za $x \rightarrow x_0, \pm\infty, \infty$. Limita sestavljene funkcije. Osnovne limite. Nedoločene oblike. Izreki o limitah (izrek o enoličnosti limite, izrek o ohranitvi predznaka, izrek o primerjavi). Definicija zvezne funkcije. Vrste nezveznosti. Izreki o zveznih funkcijah (Weierstrassov izrek, izrek o vmesnih vrednostih, izrek o obstoju ničel). Bisekcija. Asimptote. Osnovna (in delna) skica grafa funkcije.</p> <p>2. učna enota: odvod realne funkcije</p> <p>Definicija odvoda in njegov geometrijski pomen. Odvajanje vsote, produkta in kvocienta danih funkcij; odvajanje potenčnih, eksponentnih, logaritemskih, trigonometričnih in krožnih funkcij. Logaritemski odvod. Odvod inverzne funkcije. Odvodi višjega reda. Definicija diferenciala in njegov grafični pomen. Stacionarne točke. Povezava med zveznostjo in odvedljivostjo funkcije v točki. Kolena, kuspide in prevoji z navpično tangento. Izreki o funkcijah, odvedljivih na intervalu (Rollov, Lagrangev, Cauchyjev in L'Hospitalov izrek). Računanje limit nedoločenih oblik z uporabo L'Hospitalovega izreka. Tangenta, normala, kot med krivuljama. Uporaba odvoda v fiziki (trenutna hitrost in trenutni pospešek).</p> <p>3. učna enota: raziskovanje realne funkcije</p> <p>Ugotavljanje definicijskega območja, simetrij, sečišč z osmi (tudi z uporabo bisekcije), predznaka; računanje limit in asimptot; ugotavljanje zveznosti (vrst nezveznosti) in odvedljivosti. Ugotavljanje monotonosti (relativnih in</p>

	<p>absolutnih minimumov in maksimumov) in konkavnosti (prevojev in prevojnih tangent). Ekstremalni problemi.</p> <p>4. učna enota: nedoločeni in določeni integral</p> <p>Primitivna funkcija. Definicija in lastnosti nedoločenega integrala. Integriranje osnovnih funkcij. Pravila za integriranje (uporaba pomožne spremenljivke, per partes). Integriranje ulomljenih racionalnih funkcij z imenovalcem največ druge stopnje, integriranje nekaterih enostavnih trigonometričnih in iracionalnih funkcij.</p> <p>Definicija in lastnosti določenega integrala. Osnovni izrek integralnega računa (Torricelli – Barrow). Izrek o povprečni vrednosti funkcije. Uporaba določenega integrala za izračun ploščine krivočrtnih likov in prostornine vrteninskih teles.</p> <p>Definicija in računanje posplošenega integrala.</p>
VEŠČINE:	<p>Dijaki so v teku šolskega leta razvili naslednje veščine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sposobnost urejenega in povezanega podajanja obravnavanih vsebin; • sposobnost razčlenbe danega problema, aktiviranja ustrezne rešitvene sheme in vrednotenja rezultata.
METODOLOGIJE:	<p><i>Učne metode:</i> pri uvajanju povsem novih učnih vsebin je v razredu v glavnem delo potekalo preko razlage ali preko vodenega pogovora, pri vajah in utrjevanju pa preko demonstriranja (tako kognitivnih kot metakognitivnih procesov).</p> <p><i>Učne oblike:</i> v glavnem sem uporabljala frontalno obliko (pri razlagi), individualno pa pri pojasnjevanju in ponavljanju.</p>
OCENJEVALNI KRITERIJI:	Ocenjevalni kriteriji so navedeni v TVIP-u.
UČBENIKI IN DIDAKTIČNO GRADIVO / UČNI PRIPOMOČKI:	<p>V glavnem smo uporabljali učbenik <i>Matematica</i>.blu 2.0 seconda edizione, vol. 5 - Bergamini, Barozzi, Trifone, Zanichelli Bologna.</p> <p>Vaje smo črpali tudi iz drugih virov.</p> <p>Posluževali smo se tudi računalniškega programa Geogebra za utrjevanje predelane snovi ter za odkrivanje zakonitosti in postavljanje hipotez (problem solving).</p>

INFORMATIKA

KOMPETENCE, ki so jih dijaki/inje dosegli/e ob koncu leta v predmetu:	<p>Dijaki so v teku šolskega leta razvili naslednje kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ugotoviti omrežni ID (NetID) in gostiteljev ID (HostID) s pomočjo naslova in maske podomrežja; • numerično izračunati kvadratni koren poljubnega naravnega števila z babilonsko metodo;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • numerično izračunati ničlo funkcije z uporabo metode bisekcije, sekantne metode in tangentne metode; • numerično integrirati dano funkcijo z metodo pravokotnikov, trapezov in metodo Cavalieri – Simpson; • predstaviti deterministične končne avtomate s tabelo prehodov in diagramom prehodov ter pretvarjati med avtomati tipa Mealy in avtomati tipa Moore.
<p>OBRAVNAVANE VSEBINE: (tudi v okviru didaktičnih enot ali modulov)</p>	<p>1. učna enota: Internet in njegova temeljna protokola</p> <p>Model ISO/OSI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opis referenčnega modela ISO/OSI. <p>IP Protokol</p> <ul style="list-style-type: none"> - Značilnosti in naloge IP protokola - Analiza polj IP datagrama - IP Naslovi (IPv4) <ul style="list-style-type: none"> - Razredi - Podomreževanje in maska podomrežja. <p>DNS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naslovi in imena - Zapisi Virov (Resource Record) - Nekatere vrste RR: A, CNAME, MX - DNS Cone - TTL <p>HTTP</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osnove delovanja spleta: statične in dinamične spletne strani - URI, URL in URN - Osnovno delovanje protokola HTTP - Sestavni deli sporočila zahtevka - Sestavni deli sporočila odgovora <ul style="list-style-type: none"> - Vrstice stanja <p>2. učna enota: Osnove Numerične matematike</p> <p>Absolutna in relativna napaka; Babilonski algoritem; Metoda bisekcije; Sekantna metoda; Newton-Raphsonova (tangentna) metoda.</p> <p>3. učna enota: Deterministični končni avtomati</p> <p>Osnovni pojmi: abecede, besede in jeziki; Formalni opis končnega avtomata; Predstavitev in diagram prehajanja stanj končnih avtomatov; Zgled Mealyjevega avtomata; Zgled Moorejevega avtomata; Zgled pretvorbe med Mealyjevim in Moorejevim avtomatom.</p> <p>4. učna enota: Analiza algoritmov</p> <p>Zahtevnost algoritmov; Časovna zahtevnost algoritmov; Ocenjevanje zahtevnosti v odvisnosti od osnovne operacije; Asimptotična zahtevnost in notacija velikega O (ali O-notacija);</p>

	<p>Algoritmi urejanja: lastnosti algoritmov za urejanje. Osnovna analiza algoritmov urejanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hitro Urejanje – QuickSort; - Urejanje s štetjem – Counting Sort; - Urejanje z Navadnim Vstavljanjem – Insertion Sort; - Urejanje z Navadnim Izbiranjem – Selection Sort; - Mehurčno Urejanje – Bubble Sort - Shellovo Urejanje – Shell Sort. <p>5. učna enota: Numerično integriranje</p> <p>Numerično integriranje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Metoda Pravokotnikov; - Metoda Trapezov; - Cavalieri-Simpsonova metoda.
VEŠČINE:	Dijaki/nje uporabljajo računalniška orodja in pripomočke ter – z informatiko povezane – matematične metode za analizo algoritmov; z matematičnim formalizmom opišejo delovanje determinističnega končnega avtomata.
METODOLOGIJE:	<p><i>Učne metode:</i> pri uvajanju povsem novih učnih vsebin je v razredu v glavnem delo potekalo preko razlage ali preko vodene pogovora, s pomočjo digitalnih drsnic in s praktično uporabo računalnika.</p> <p><i>Učne oblike:</i> v glavnem sem uporabljal frontalno obliko (pri razlagi), uporabljal sem tudi praktično delo z računalnikom pri reševanju nekaterih problemov.</p>
OCENJEVALNI KRITERIJI:	Uporabljal sem predvsem končno preverjanje, ki sem ga izvedel ob koncu posameznih (pomembnih) učnih enot. Preverjal sem v pisni/grafični obliki, da bi prišle do izraza dijakove kompetence in veščine pri reševanju konkretnih računskih in konceptualnih problemov.
UČBENIKI IN DIDAKTIČNO GRADIVO / UČNI PRIPOMOČKI:	Profesorjevi zapiski, računalnik in programska oprema za obdelovanje preglednic.

DRŽAVLJANSKA VZGOJA

KOMPETENCE, ki so jih dijaki/inje dosegli/e ob koncu leta v predmetu:	<p>Dijaki so sposobni zgodovinsko okviriti in podati razvoj raznih pojmov vezanih na ustavnost, osebne svoboščine in poznajo temeljna načela ustave.</p>
OBRAVNAVANE VSEBINE: (tudi v okviru didaktičnih enot ali modulov)	<p>Temeljna načela italijanske ustave V tej učni enoti smo obravnavali temeljna načela italijanske ustave kot ključne vrednote in osnovo delovanja države. Seznanili smo se z njihovo vlogo v ustavnem sistemu ter z dejstvom, da sodijo med nespremenljive dele ustave. Pregledali smo posamezna temeljna načela, kot so načelo demokracije, načelo osebe, načelo enakosti, solidarnosti, dela, zaščite manjšin, avtonomije ter druga načela, ki določajo politično, družbeno in pravno ureditev države. Posebno pozornost smo namenili tudi pomenu teh načel za delovanje demokratične družbe, varstvo človekovih pravic ter odnosov države do posameznika, družbe in mednarodne skupnosti.</p> <p>Ureditev republike Poglobili smo organizacijo in delovanje glavnih državnih institucij: parlament, predsednik republike, vlade in sodstvo. Poseben poudarek smo dali procesu oblikovanja zakonov v italijanski ustavi, oblikovanju vlade, vlogi predsednika republike in na delovanje sodne oblasti, ki zagotavlja varstvo pravic ter nadzoru nad spoštovanjem ustave.</p> <p>Načelo enakosti in enakopravnosti ter pravica do dela. Poglobili smo tri temeljna načela italijanske ustave: načelo enakosti in enakopravnosti (3. člen), načelo zaščite jezikovnih manjšin (6. člen) in načelo dela (4. člen). Poudarili smo pomen človekovega dostojanstva, prepoved diskriminacije in vlogo države pri odstranjevanju socialnih in ekonomskih ovir, ter kako država ščiti jezikovne manjšine in spodbuja pravico ter dolžnost do dela kot temelj za osebni in družbeni napredek.</p> <p>La criminalità organizzata. È stato approfondito il tema della criminalità organizzata, in particolare della mafia. Si è fatto particolare riferimento alla sua struttura gerarchica, al concetto di omertà, al controllo del territorio e all'infiltrazione nell'economia legale. Abbiamo ripercorso la storia della mafia e il suo sviluppo anche a livello internazionale. Sono state analizzate le principali organizzazioni mafiose italiane (Cosa Nostra, 'Ndrangheta, Camorra, Sacra Corona Unita), nonché l'importanza dell'articolo 416 bis del codice penale italiano, Sono stati affrontati i temi dell'ecomafia e dei crimini ambientali gestiti dalle organizzazioni mafiose. Infine, abbiamo approfondito la figura di Matteo Messina Denaro. È stata descritta la sua ascesa nella mafia, le attività criminali che ha gestito, i suoi legami con altre organizzazioni mafiose, la sua lunga latitanza durata oltre 30 anni e il suo arresto avvenuto nel 2023.</p> <p>Digitalna identiteta. Obravnavali smo pojem digitalne identitete in katere informacije posameznik pušča na spletu. Seznanili smo se z digitalno sledjo ter razliko med aktivno in pasivno obliko. Obravnavali smo tudi, kako se posameznik predstavlja oziroma projicira na internetu. Poleg tega smo spoznali tveganja, povezana z neustrezno digitalno identiteto ter analizirali možne negativne posledice. Hkrati smo obravnavali tudi pozitivne vidike digitalne prisotnosti, predvsem z vidika profesionalnega razvoja, ustvarjanja digitalnega portfelja ter priložnosti za nadaljnje izobraževanje in zaposlitev.</p> <p>6. člen ustave in zaščitni zakon za Slovence v Italiji. Obravnavali smo vlogo ustave pri zaščiti jezikovnih manjšin v Italiji, s poudarkom na 6. členu ustave. Seznanili smo se s pojmom jezikovnih manjšin ter z razlogi za njihovo zaščito po drugi svetovni vojni. Obravnavali smo razvoj zakonodaje na tem področju, predvsem zakon št. 482/1999 o zaščiti zgodovinskih jezikovnih manjšin ter zakon št. 38/2001, ki ureja pravice</p>

	<p>slovenske manjšine v Italiji. Posebno pozornost smo namenili tudi položaju slovenske manjšine na Tržaškem, Goriškem in Videmskem. Poleg tega smo pregledali osnovne pravice, ki jih zagotavlja zaščitna zakonodaja, ter primerjali ureditev varstva manjšin v Italiji s stanjem v Sloveniji.</p> <p>9. člen ustave in načelo kulturne države Poglobili smo 9. člen italijanske ustave, ki določa načelo kulturne države in varovanje pokrajine, zgodovinske in umetniške dediščine ter okolja. Pojanili smo kako je ta člen nastal in katero vlogo ima pri zaščiti kulturne in naravne dediščine. Obravnavali smo tudi pomen materialne, nesnovne in krajinske dediščine.</p>
VEŠČINE	Dijaki so sposobni zgodovinsko okviriti in podati razvoj raznih pojmov vezanih na ustavnost, osebne svoboščine in poznajo temeljna načela ustave.
METODOLOGIJE:	Frontalna lekcija, z razgovori in diskusijami, preko spodbujanja kritičnega, oz. aktivnega razmišljanja.
OCENJEVALNI KRITERIJI:	Kriteriji ocenjevanja so odvisni od tipologije preverjanj. Pri klasičnih preverjanjih v obliki testa je bila ocena zrcalo doseženih točk. Pri preverjanjih, ki so jih imeli v obliki šolske naloge (npr. Zaščita jezikovnih manjšin) pa je bil upoštevan način uporabe usvojenega znanja in kritična obravnava vsebin.
UČBENIKI IN DIDAKTIČNO GRADIVO / UČNI PRIPOMOČKI:	Dijaki so poslušali predavanja. Razlaga je potekala tudi s pomočjo pripravljenega gradiva, ki so ga dijaki prejeli v digitalni obliki. Kolikor je pouk državljske vzgoje medpredmeten in je bil delno opravljen v soprisotnosti z drugimi profesorji, so bile predvsem pri nekaterih vsebinah poudarjeni povezovalni vidiki (npr. zgodovinsko in miselno ozadje, podajanje znanstvenih podatkov, v zvezi s čimer se je dijake skušalo spodbuditi k razmišljanju tudi glede povezanih etičnih problematik).

8. OCENJEVANJE ZNANJA

8.1 Kriteriji ocenjevanja

V skladu z obstoječo zakonodajo sta fazi ocenjevanja dve: sprotno preverjanje stopnje znanja in razvoja kompetenc (formativno preverjanje) ter globalno (sumativno) preverjanje, ki celostno upošteva rast dijaka, tako z zornega kota pridobivanja kompetenc/sposobnosti kot tudi z zornega kota osebne rasti.

Pri formativnem preverjanju so profesorji uporabili različne ustne, pisne in praktične oblike preverjanja znanja/kompetenc. Tipologije preverjanj za posamezne predmete in skupna lestvica za določanje ocen so navedene v VIPu.

Sumativno ocenjevanje je upoštevalo srednjo oceno, ki je izhajala iz formativnega preverjanja, redno obiskovanje pouka, zanimanje in aktivno sodelovanje v vzgojnem procesu, redno delo in prizadevnost pri domačem utrjevanju in predelavi učne snovi ter napredek, ki ga je dijak dosegel med šolskim letom.

Razredni svet je predvidel tudi simulacijo pisnih nalog iz slovenščine, matematike in italijanščine. V pripravi so ocenjevalne lestvice. (Priloga - A)

8.2 Kriteriji za dodelitev kredita

Dodelitev kredita sloni na 15. členu zakonske uredbe št. 62/2017 in njeni prilogi A.

8.3 Ocenjevalne lestvice kolokvija

Na podlagi min. odr. št. 54/2026 za šolsko leto 2025/2026 ocenjevalna komisija pri kolokviju ocenjuje po lestvici do največ 20 točk.

Kriteriji za ocenjevanje kolokvija in pravilnik o izvajanju državnega izpita sta v italijanskem jeziku na voljo na spletni strani Deželnega šolskega urada FJK.

8.4 Simulacije pisnih nalog

(Glej prilogo)

